Jaar 1620

De keisnijding van Jeroen Brouwers – circa 1620

Inhoud

- **Nieu Liedeken van Bacchus**
- De gasthuiszusters bekennen zich tot de derde orde
- De drooglegging van de Moeren
- 2 januari 1620 – Verkoop van hout in Vocxvrie
- 11 januari 1620 – De Pelikaan en huis in de Gasthuisstraat
- 17 januari 1620 – Huis op Overdam verkocht
- 18 januari 1620 - Jan Baervoet heeft Jeruzalem verkocht

- 20 januari 1620 – Erf in de Noordstraat
- 22 january 1620 – De notabelen van de stad
- 23 januari 1620 - Intendit gedient den bailliu casua offici heeschre jeghens Christian Doom doude verweerder – bier uit de brouwerij
- 30 januari 1620 - Bailliu tegen Franchois Pijl - brouwer - vervoer van een tonne bier zonder billiet
- 1 februari – De kiekens van Mayken Beyts
- 13 februari 1620 – ’t Papelanghemeerschstraetgen
- 20 april 1620 – Verkoop van stuk land bij tZwynlandstraatje
- 18 mei 1620 – Nicolas Tlam ene Marie nemen een lening op bij Jacques Folcke
- 21 mei 1620 – Akkoord tussen Abt en de prochie van Nederwaasten
- 23 mei 1620 Antheunis Winnebroot, klerk van de berechte
- 23 mei 1620 – De gilde van ‘t heilig sacrament en de molen op de Ieperstraat
- 29 mei 1620 – Verhuring van erven op het kerkhof van de Sint Bertinskerk
- 29 mei 1620 – Cartularium Sint Bertin – Verhuring van grond door de abdij aan Jan Fobert
- 22 juni 1620 - Jacob Plucket huurt Vestjens
- 6 juli 1620 – Ghervelgatmeulen
- 16 juli 1620 – Huishuur Martyncken Conynck
- 18 juli 1620 – De Wildeman – Een ton bier zonder billet
- 23 juli 1620 – Vagebonden
- 11 augustus 1620 – Huis in de Yperstraat – hoek Meessenstraat
- 2 september 1620 – Huis op den Overdam
- 22 september 1620- Jerusalem
- 23 september 1620 – Berhuring hofstedeke te Proven
- 16 oktober 1620 – Jan Timermans heeft schulden bij de abt
- 18 oktober 1620 – De wet vernieuwd
- 20 oktober 1620 – De raden van de stad gekozen
- 22 oktober 1620 – Stichting jaargetijde in de kapel van de Penitenten
- 23 oktober 1620 – De abt en Vandezande en de molenwal van de Ieperstraatmolen
- 24 oktober 1620 – Cartularium Sint Bertin – Grondruil met de abt
- 26 oktober 1620 – Verpachting van de stederechten
- 26 oktober 1620 – Jan Mazeman mag graan ophalen voor de Pottestraatmolen
- 26 oktober 1620 – De huidevetterij in de Leverstraat
- 5 november 1620 – De pachter van de graanmaat – het korenhuis
- 8 – 9 november – Slag op de witte berg te Praag – Claude De Clerck
- 9 november 1620 – De kinderen Waterleet1620 –
- De gemeente van de zusters Penitenten

Stadsrekening 1619 - 1620

Nieu Liedeken van Bacchus. A^{o} 1620.

Het is een goeden Godt, die leeft
en die in 't vat zijn woonyngh heeft,
die ons veel vreughden gheeft
en doet verdwijnen
hoofswerre, sieckte en fleresijnen;
hy lustich van ons leden spoelt,
wanneer hy onse kele koelt
en datmen hem ghevoelt,
niet can ons pijnen.

Wy loopen dan als onbeducht,
al smijten t' hoofdt hoogh' inde lucht,
deur Bacchus soete vreucht
en wingaert sopkin;
wanneer ghy roert der vrauwen kopkin,
ghy maeckse blijde sonder pijn,
dat inghelkens in 't bedde zijn,
en soucken deur den wijn
't soet Venus topkin.

Ghy zinnebrekers minnevriendt,
ghy clappers en die tonghe biendt,
ghy werdt vooral ghediendt
van ons gheslachten;
gheen mensch' en can u niet verachten,
ghy schuddebol, ghy wagghelvoet,
die ons veel gaeykens schieten doet,
deur uwe wijnen soet
end' al hun krachten.

Ghy vetbalch, schoon ghehorent hoofdt,
ghy, die ons nuchter wesen rooft,
elck mensch' aen u ghelooft,
elck souckt te drincken.
ô Vader! wilt ons altijdts schincken,
van 's morghens vrouch, een volle pot,

voort al den dagh, ô drollich Godt,
dat wy op u ghebodt
noch eeuwich dincken!

Claude De Clerck

Claude de Clerck - geboren: 9 januari 1587 te Ieper - overleden: 13 oktober 1645 te Ieper
lid van: Lichtgeladen

De gasthuiszusters bekennen zich tot de derde orde – Papin

In 1620 bevestigen de Aartshertogen Albrecht en Isabella de statuten van de Derde Orde, waartoe de Gasthuiszusters behoren. Het feit dat we een kopie in het archief van het Gasthuis vinden duidt erop dat de zusters inderdaad deze regel volgden[1]. De oudste druk die we van de regel vinden in de bibliotheek van de Gasthuiszusters dateert amper uit 1829[2].

Pauwel Heindericx – De drooglegging van de Moeren

De twee moeren die tusschen de steden van Veurne ende van Bergen St. Winnocx neffens elcanderen liggen, zijn sedert eeuwen altijdt twee lacken ofte poelen geweest. De selve waren vol van stilstaende ater, die in sommige plaetsen tot vijf, ses ofte seven voeten diepte hdt, ende door de quade dampen die er uut opreesen aen de menschen, welcke de omliggende prochien bewoonden, veel ongesontheden veroorzaeckten.
De oosterse moere die men de Groote, ende de westersche, die men de cleene moere naemt, en brochten geen ander profijt op, dan eene mneichte visch van slechten smaeck.
Dickwijls hadden er reeds ingeniarissen ende verstandige mannen van alle gewesten gecommen omme de Moeren ane sien ende de dipten daer van te meten, ten eynde de selve drooch te leggen: maer niemant en hadd dat werck oyt durven aengaen, tot dat den heere Wenceslaus Coebergher, opperintendent van de Bergen van Bermherticheyt in de nederlanden, over eenigen tijdt, het selve t'sijnen coste aengenoen heeft.
Hunne hoocheden Albertus ende isabella gaven hem daer toe octroy, onder voorwaerde dat den aennemer voor hun de helft vande voorseyde landen, toen sy drooch gheleyt waren, soude laten.
Den voorseyden opperintendent begon sijn ontwerp uut te doen leggen, door den ingeniaris **Bruno van Cuyck**, die in de maendt van september 1617, den omvangh daer hy het rinckslot wilde doen delven, afgestaeckt heeft. In den naervolghende meyemaendt, liet hy overal de bestedingen der benoodichde delvingen voor 't voornoemde rinckslot ende andere wercken vercondigen.
Het magistraet van Veurnambacht, de plaetsen besichticht hebbende waer men voornemen was het rinckslot te maecken, bevont, dat den aennemer in sijn werck twee duysent negen hondert ses en dertigh ghemeten een lyne ende ettelicke roeden lant van hunlieder casselrie medebegreep, daer onder ses en dertigh hofsteden, midtsgaders vele schoone leenen waren.
Om sulcx te beletten, sont het daerom terstont gesanten naer Brussel, omme aen de heeren vanden raedt van finantien ende aen degone vanen geheymen raedt, het bedrijf die den aennmer stont uut te voeren te kennen te geven.
De redenen waerom men sich jegens Coeberger's plan versette, met de verbeteringen dieder aen dienden gebracht te zijn, gaf men in de camer van finantien by geschrifte over, met versoeck dat de voorseyde bestedinge soude belet zijn, ofte dat 't magistraet daerom mochte gehoort worden in justitie, om sin gemeente naer recht en reden te helpen.
Denaennemer hadde H. Hoocheden ende de leden vanden Raedt van Finantien eenichsins misleyt: want hy hadt hu nte knnen gegven dat de landen vande casselrie (die hy in sijn werck begreep) van cleene weerde waren ende gedeurichlick bedorven wierden door de wateren der Moeren. 't Was om 't tegenstrijdige te betoonen, dat de magistraet de weerde daer van deed prijsen ende die prijsien naer den genaemden raedt sont, waer door men sach wie ongelijck hadt.

---

[1] POPERINGE, ARCHIEF GASTHUIS 0
[2] POPERINGE, ARCHIEF GASTHUIS 7

Dat verschil bracht te weeg, dat de bestedinge van ’t voornoemde werck tot ander stondt uutgestelt weirt.
In dien tusschentijdt, hadden die van Bergenamacht oock hunne clachten, ten selven opsichte als hier vooren verhaelt is, tot Brussel gedaen, waer op datter van wege ’t hof ten jare 1619, Meester Pieter Vande Broucke, ende meester N. .Stalins, beyde raedtsheeren in de nraedt van Vlaenderen, als commissarissen ter plaetse gesonden wierden omme d egoederen te beschtigen ende van alles kennisse te nemen, midtsgaders het hof daer over in te lichten. $
Eyndelinghe hadt dit voor gevolgh, dat by last van ‘thof, de palen voor ’t rinckslot gestelt wierden neffens het Moerwater, maer in Berghenambacht wasser soo niet naegeseien, vele leege ende waterachtige landen (van cleene weerde) vochde men aen de Cleene Moere.
In 1620 wiert de droochleggingh aengegaen. Men begon het werck met langst de moeren eenen vert te delven, die eenen verheven dijck hadde, den gonen men ’t rinckslot naemde. Door die schickinge was het water van de opperlanden opgehouden ende bleet in de Moeren te vallen. Verders wiertter noch eenen breeden ende diepen vaert gedolven, de Moerevaert genaemt, die van de Moeter totter stadt van Duynkercke liep, alwaer men een sluys maeckte om het water uut de moere door de voornoemden vaert af te trecken.
Buytendies dede men noch verscheyde ndere devlinswerkcen tot ‘teygenster ontwerp noodich. Twee jaren naer dien, den meerderen vnde Moere reeds drooge geleyt zijnde, wierdender tot beteren aflos der wateren seer veel wijde grachten dwars door de Moeren gedolven, ende, om het water uut de leege plaetsen op te ahlen ende in de nieu gecolven grachten te doen loopen, begruyckte men menichvuldige wercktuygen.
Als wanneer het water bynae uut de Moeren getrocken was, plaetste men alsdan daer thien meulen seer constich gheameckt, die door den wynt in werckinghe gebracht, dagh ende nacht eene groote hoeveelheyt water ophaelden, om eht selve in de bovengemelde vaerten te werpen.
Soo haest de Moeren ten vollen drooch begonnen te zyn, saeyde men op den modder, sodner lantbau er aen te doen – eene soorte van coolsaet,

Zie artikel over de moeren in Doos Gazette!!

2 januari 1620 – Verkoop van hout in Vocxvrie – Renten – SAP 397

Michiel Maes, comparerende in persone te kennen ghevende dat hy ghecocht heeft
jeghens **Andries Rebault,**
als baillu ende ontfangher van mijn **heere van Vocxvrie**,
een partie eecken boomen inde elsten vanden zelve heere van Voxvrie
bedraeghende iiij xx pond parisis welcken coop hij Michiel over ghelaeten heeft an **Mathys Balliu,** die den zelven coop kent aenghenomen thebben voor de voorseyde somme van iiij xx pond parisis
ende omme den voorseyde Michiel vande betalynghe vande voorseyde somme ten voldaeghe danof wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende verzekeren,
metgaders vande wettelicke boortocht by den voorseiden eersten comparant over den voorseyde Mathys ten proffyte vanden voornoemde Rebault,
in zijne voorseyde qualiteit ghepresteert
bedraeghende lxxiiij pond parisis daerop payement vichtich ponden parisis,
zoo heeft den voornoemde ten desen present ende medecomparerende daer inne verbonden ende speciael verobligiert zoo hij doet by desen,
ter acceptatie vanden voornoemde Michiel alle het houdt dat jeghenwoordelick ligt op den draey neffens thuus van Jan de Schottere ende achter den voorseyde huyse, vanden zelve de schottere, den voornoemde Mathijs toebehoorende

Item noch alle het houdt dat is ten huuse daer en voorseyde Mathys nu woont, zoo beneden, boven ende achte den voorseyde huuse
Item een laede staende int huys daer den voroseyde Mathijs nu woont
omme by faulte van betaelynghe van de voorseide somme ofte beschathede vande zelve voortocht de zelve daerinne te verhaelen ende recouvreren al volghende de costume deser stede in ghelycken gheuseert
actum present Andries Rebault, burghmeester ende Nicolais Devos, schepenen den iiden january xvj c xx

11 januari 1620 – De Pelikaan een huis in de Ieperstraat – Renten – SAP 397

Op de 11de januari 1620 wordt er een lening doorverkocht van Pieter Everaert aan Jan Wyts, de zoon van Gadifer.
Wat ons hierbij vooral interesseert is dat er drie huizen met hun erven als hypotheek bepaald worden.
Het eerste ligt in de Gasthuisstraat en heeft een vrije uitgang tot het Ynghelstraatje; het tweede is er één gelegen op de Nieuwe Markt, het huidige Bertneplein en het derde is de Pelicaen, een huis en erf in de Ieperstraat. Vooral dit laatste kunnen we echt bepalen waar het lag.
Maar eerst lezen we eens de volledige akte.

Pieter Everaert comparerende in persone kendt ende beleydt wel ende deuchdelick vercocht te hebben an **Jan Wyts filius Gadiferus** ten desen present ende accepterende
eene erfvelicke losrente van drie ponden grooten by jaere – den penninck zesthiene – voor de somme van achtenveertich ponden groten vlaemsch byden voorseide vercoopers tguen contentemente ontfaen
Innegheghaen zynde **den ijde january 1620** laetstleden wanof teerste je vallen ende verschynen zal den ijde january int jaer xvjc eenentwyntich naestcommende ende al zoo voorts van jare te jaere eeuwelick ende erfvelick ghedeurende emmers totter effectieven lossynghe van diere die zal moghen geschieden tallen tyden alst den vercoopere zijne hoirs ende naercommers ofte andere cause ende actie hebbende ande naervolghende hypothecque goet dyncken zal,
al teenen payemente, midts opolegghende de vooseide capitale pennynghen mette verloopen van dien naer date van tyden in goeden ende ghepermitteerden ghelde
Verbyndende daerinne een huys ende erfve ghestaen ende gheleghen inde **Gasthuystraete** deser stede daer **Jan Baervoet de jonghe** nu woont, aboutterende zuut ende noort, metten **zuuthende opde voorseide gasthuysstraete, tnoorthende de schipvaert** met een erfve over de zelve schipvaert ende vryen utganck tot het **Ynghelstraetgen,** van oosten Pieter Diedeman ende van westen dheer Andries Makeblyde
Item een huyse erfve ende catheil staende ende **gheleghen opde Nieuwe Marct** deser stede daer de voorseide eersten comparant woonachtich is aboutterende ende streckende oost ende west, metten oosthende opde voornoemde Nieuwe Marct, twesthende ende zuutzyde derfve van **Jan Bollaert,**
Item **eene partie homelhof** met de erfve onder **den Pellicaen** ende onder het huys daer neffens daer Jooris van Losvelde ghetimmert heeft – groot de zelve erfven ende hommelhof drie vierendeel ofte daerontrent – streckende zuudt ende oost – **tzuuthende opde Yperstraete** – **toosthende het Keuckemaerctstraetgen** , meester Daneel Verschote ende de Beestemaerct – **de westzyde Gillis van Calis,** de tzuut, oostzyde Ghileyn Diedeman, tzelve hommelhof voor desen, belast met eene losrente van twee ponden grooten by jaere den

pennynck xvj tot proffyte van Jaecquemyncken, wedewe van Pieter Moenaert ende voorts met innynghe naer costume
Actum present Jan Fobert, burghmeester vanden commune – Nicolais Babelaere, Jan Denys ende Pieter van Daele, schepenen, vervnghende voornoemde Pieren, schepene
Den xj de january 1620

Voor het huis en erf in de Gasthuisstraat zien we dat het tussen de Gasthuisstraat en de vaart lag. Er was wel een erf over de 'schipvaart' met een vrije uitgang op het 'Ynghelstraatje'.

Op het kaartje uit de Atlas van de Buurtwegen – 1841 – heb ik een rood kruis gezet op dit stuk.
We zien ten andere ook dat het 'Ynghelstraetgen' toen nog doorliep tot aan de Gasthuisstraat.

De Ynghelstraat heeft waarschijnlijk zijn naam te danken aan het feit dat ze naar de 'Ynghel' liep – de plaats waar de vaart een bocht of een hoek – dus een Ynghel – maakt.

Het Ynghelstraatje maakt ook een hoek. Het kan dus ook dat het zijn naam hieraan te danken heeft.
Ik heb een tweede rood kruis gezet aan het huis en de plaats waar ik denk dat er hier sprake van is. Hier woonde dus Jan Barvoet. De familie Barvoet heeft aan Poperinghe een paar gerechtsdeurwaarders en chirurgijnen geleverd.
Hij woonde tussen Andries Makeblyde en Pieter Diedeman in; twee notabelen van de stad.

Met het tweede huis – gelegen op de Nieuwe Markt – het huidige Bertenplein – kunnen we alleen met zekerheid zeggen dat het aan de kant van het huidige vredegerecht gelegen was.

Het derde en vierde huis lag op de Iepertraat op de hoek met **Keuckemaerctstraetgen,** het huidige Gouden Hoofdstraatje. Het hoekhuis was dus de Pelicaan, in andere geschriften vinden we dat dit jaren lang een herberg geweest is.
Aan de achterkant – richting de Keukenmarkt of Beestenmarkt – de huidige

Paardenmarkt – was er dus een 'partie hommelhof' of een hopveld gelegen.

17 januari 1620 – Huis op Overdam verkocht – Halmen – SAP 367

Pieter van Damme filus Matheus
cedeert ende transporteert ten proffyte, oorboire ende behouve van meester **Joos Sey**,
ten desen present ende accepterend
eene erfvelicke losrente van neghen ponden parisis by jaere
den pennynck xvjde
eertijden ghecocht by **Jan Vanderberghe filius Jans**
jeghens **Jan van Aerent ende Cathelyne** zijne huusvrouwe,
bezet ende ghehyppothequert up eene behuisde hofstede, erfve ende catheilen staende metten voorhoofde upden overdam
de noortzyde puckelstraetgen,
de zuutzyde Christiaen van Beveren
ende metten oosthende Jacob Tant,
vallende jaerelicks den xiijden decembris al volghende de letteren van constitutie in daeten vanden xiijden december 1564 dies breeder ghewaghende ten passeren van desen ghesien
Maeckende den voorseyde Sey vande voorseyde rente metten verloopen van dien haer vry acteur
Actum present Andries Rebault burchmeesters ende Maillart vande Goosteene schepenen den xvij january 1620

18 januari 1620 - Jan Baervoet heeft Jeruzalem verkocht – Halmen – SAP 367

Jan Baervoet doude ende Catherine zyne wettelicke huusvrouwe,
comparerende in personen;
kennen ende belyden wel ende deuchdelick vercocht te hebben an
Jan Devos filius Franchois
ten desen present ende accepterende,
een erfvelicke losrente van twaelf ponden parisis by jaere den pennynck xvide,
voor de somme van zesthien ponden grooten vlamsch
by de voorseiden vercoopers thaeren contentemente ontfaen,
innegaende heden daete desen
wannof teerste jaer vallen ende verschynen zal den xvijden january xvic eenentwyntich naestcommende,
ende alzoo voorts van jaere te jaere,
eeuwelick ende erfvelick ghedeurende
emmers totten effectieve lossynghe van dese
die zal moghen gheschieden tallen tijden alst de vercoopers hemlieden hoirs ende naercommeres ofte andere cause ende actie hebbende an de naervolghende hypotheque goet dyncken zal
Al teenen paiemente midts oplegghende de voorseide capitaelen pennincken met de verloopen van dien naer rate van tyde
In goeden ende ghepemitteerden ghelde
Verbyndende daer inne
een huys metter erfve daer onder ende achter ligghende,
groot een lyne ofte daeromtrent
ghenaemt Jerusalem
staende ende ligghende inde **Elssenbrugghestraete** deser stede

aboutterende metten zuuthende thommelhof van Jan Roens doude,
van noorden de zelve straet,
van oosten Nicolais, amptman,
ende van westen **Jooris VandenAbeele**, voor desen zuuver ene onbelast, ende voorts met inhouden naer costume
Actum present Jan Fobert, ende Andries Rebault, burchmeesters, Pieter vandaele ende Nicoloais Devos, vervanghende Cornelis Pierens, schepenen den xviij january 1620

SAP 123A - nummer 2
Desen 18de lauwe 1620

soo kent Jan de Hane ghenomen te hebben in totalen pachte - teghens Jaques Wanten ende Ghelein de Berch, het pachtgoet daer
Christiain de Berch doude
overleden is - groot xxtich ghemeten ofte daer ontrent - ommes de plecke soo die gheleghen is - tende mate tende ghelde -
elck ghemet ende dat voorden tyt van zeven jaren lanck, ghedeurende - waer af het eerste jaer vallen ende verschinen
sal int jaere te bamesse duust sshondert ende eenentwintich ende alsoo voort van jaere te jaere tot het expireren vande voroseide zeven jaeren
voort moet de huerder verlegghen alle jaere een hodnert gleyschoven by jaere
zonder payemente - voorts te godspenninck iiij schele parsiis ende voor beede de huusvrauwen van verhuerders elck eenen dubbel ducaet -
ende indien op het goet eenighe refectye gheviele te doene - eenen dach fote twee - soo moet den huerder ande timmermannen
montcost gheven zonder payement -
voort alle coppylle Ghelein de Berch anghedeelt moet den prys daer af up gheleyt sin byden huerder metsgaders den helft van het
labuee den selven Ghelein anghedeelt -
torconde thanteken vande huerdere ende verhuerderes tn daghe als boven

20 januari 1620 – Erf in de Noordstraat – Halmen - SAP 367

Joos Sey heeft ghecocht
jeghens **Pieter van Damme filius Matheus** ende jeghens **Magdelene** zyne zuster
het vierde van een erfve liggehnde opde Noortstraete onder ende achter thuus **van Jacob Cayseele**
ghemeene met **Jacob Roelens**
streckende oost ende west –
van westen de Noorstraete –
van zuuden ende oosten den cooper
ende dat omme te godspennynck iiij pond parisis
te lyfcoope xl pond parisis
ende van principaelen coope de somme van zes ponden grooten vlaemsch gereet mette erfvenisse
Voorts blyvende de loopende jaerschaere scoopers proffyte
ende es ghelast met den heure van zeker jaren volghende den pacht brief
waer naer den cooper hem zal moeten reguleeren
dese oncosten vande wetelicke passeerynghe tscoopers laste

ende voorts al ten laste vanden blyvere
Aldus ghehalmpt over erfve dach ende daete voorschreven

SAP 121a - nummer 23
23 januari 1620
Intendit gedient den **bailliu casua offici heeschre jeghens Christian Doom** doude verweerder – *bier uit de brouwerij*
voor burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe

Alvooren dat op de xj december xvjc negenthien den verweerder hem heeft vervoordert tzynen huuse te laeten drincken diversche jonckmans themlieden coste
eenighe cannen groot bier gehaelt vut deen huuse ende brauwerie van Jan Mazeman de jonghe, contrarie tstatuut, blyckt by den informatie preparatoire
alhier annex ghecotteert A..
Waerop myn heeren sal beleiven te hoiren ende oock te recolleren de ghemarguineerde oorconden.
Pieter Hallinck filius Derick - Clais vande Doene filius Carls - Christiaen Merlinck - Maillart van Damme
IItem over tstatuut inhoudendede penen is soodanich cas ghesstelt by extraict hier gecotteert B.
mids welcken dheescher concluderende tendeert ten fyne dat den verweerder werdt ghecondemneert inde boete van drie ponden grooten
imploratie ende protestatie naeer style met heesch ende costen.

upden xvj decembre 1619
Jacquemyne de weduwe van Caerle vander Doene ghevraecht ende gheexamineert ter verzoucke vanden bailliu, zecht dat ten daeghe van ghisteren ten ix ueren
euren inden avont, ofte daerontrent, thaeren huyse ghecommen zyn Dieryck Haerynck filius Diercix, Claes haeren zone ende den knape van Jan vander Smese
ghenaemt Jan, voor de welcke zy die spreeckt ghetapt heeft drie stoopen bier in drie differente cannen zonder de zelve cannen zekerlick te connen
ducofreren.
Maillaert van Damme ende Christaen Maerlyck dienaren vnden heeren zegghen ende affirmeren by eede dat zy ghisteren in de navont ontrent
si heuren hebben zien commen cuten huyse van Chrsitaen Doom filius Willems - Pieter Haerynck filius Diercix - Daneel de zone van Daneel van Zantvoorde
ende Augustyn Liebaert filius Jacobs ende andere - hebbende drie cannen waermde zy ghesaemdelick ghegaen zyn ten huyse van jan Maseman de jonghe
brauwere zynde corts daernaer vuten zelve huyse ghecommen ende binnen den hhuyse vanden voorneomde Doom ghegaen met haerlieden draeghende de zelve
cannen.

upden ix lauwe 1620 present Fobert burghmeester ende schepne
Daneel zone van Daneel van zantvoorden jonckman ten huywen oudt xvj jaeren ghebeticht upde voorseide gheschiedenesse affirmeert by eede dat hy upden xvde december laetstleden wesende zondach gheweest heeft ten huyse van Christiaen Doom met dander jonghheers ghedenomeert by de voorgaende depositie daer tzyenn presentie ghedroncken was drie stoopen groot bier dat ghehaelt wiert byde zone van wylen **Chaerle vander Doene** ende den knape van Jan vander Smesse.

ten huyse vander weduwe van den zelve Caerle zoo hy alsdanne vande zelve joncmans tbier ghehaelt hebbende verstont, waertoe de deposant
zyn contingent ganf ende waert vooren betaelt emmers vut ghelent viij schel parisis oor elcken stoop, zegghende ten huyse van Jan Maeseman
alsdan niet gheweest t'hebben noch oock gheene vande voorseide jonghers thebbene zien gaen binnen den zelve huyse.

Pieter Haerynck, filius Diercx jonckman ten huywen oudt xix jaeren ghebraecht upden voroseide gheschiedenesse zecht ten voornoemde
daeghe geheweest ende ghedroncken thebbene ten huyse vanden voornoemde Doom daer ghedroincken wiert byde voornoemde jonghers ende hem onder
andere zes cannen ofte drie stoopen grot bier ghehaelt by August Liebaert ende
andere vande gheselschepe daermede den depsoatn oock was ten huyse van Jan Maeseman de jonghe brauwere, welck bier ghetapt weert in twee cannen danof
den deposant deene rocuh tot binnen den hyse ende hoorende vanden zelve Jan masemandat hy gheen bier en begheerde te tappen, is hy deposant
van daer vertrocken, laetende aldaer de canne nde de zelve neder stellende ten aerde - zynde de voornoemde Augustyn corts daernaer met
de zelve canne met drie stoopen groobier ghecommen ten huyse vanden voornoemden Christaien Doom, welck bier hy zeide ten hu§se vanden zelve
Maeseman ghehadt t'hebbene waervooren by hemlieden betaelt weert vj schele parisis vanden stoop zecht oock dat ten huyse vanden
voornoemde Maaseman mede was den voornoemde Daneel filius Daneels van Zantvoorde voorgaende deosant - affirmeerde by eede alt zelve warachtich te
zyne
sluytende etc.
Cmais vnden doene filius Chaerel oudt xix jaeren joncman ten huywen, affirmeer by eede dat ten voornoemde daeghe ende huyse
ghedroncken waeren by de voorseide jongheren ende hem deposant diversche stoopen bier, danof eenighe ghehaelt waeren ten huyse van Jan
Maseman brauwre by Augustyn Liebert ende Daneel filius Daneels van Zantvoorde zoo den depsoant van hemlieden vestont met de zelve biere
binen de zelve huyse ghekeert zynde, daervooren beaelt weert vj stchel parisis voor elcken stoop.
sluytenden etc.

Pieter Haelynck filius Diericx gheexamineert upden voornoemde intendit ende gherecolleert up zyne depositie preparatorie met sheescher intendit
over ghelicke hem vooren ghelesen affirmeert ende de zelve inde voormen ende manieren warachtich te zyne present Andres Rabault,

21 februari 1621

Reprochen ende contradictien omme Christiaen Doom verweerder jeghens den bailliu casua officiy heescher voor mijne heeren burghmeesters ende
schepenen der stede van Poperingh.
j
Inder eersten employeert den voornoemde verweerder de qualiteyt van rechte militerende int faict van reprochen ende contradictien.

commende voorts up particuliere reprochen zech den verwerder dat neit te letten en doet upde depsoitien van Maillaert van Damme ende Chripiaen
Merlynck oorconde byden heescher tzynder intentie beleet vut causen dat den voornoemde Maillart es dienaere vande heescher, zoo oock was den voorseide merlynck ten daghe vande pretense
gheschiedenesse vande fractie in questien.
ij
Boven dat oock henmlieden depositie te reudieren zijn vutten hoofde dat de zelve twee oorconden zouden wesen te huden voor anbrynghers vande voorschreven
fractie ende by dien zouden commen te proffiteren volghende de statuuten deser stede een derde vande pretense boete ende alzoo zouden deposeren
in hemlieden eighen saecke.
Raeckende de depositie van Pieter Hellynck filius Diericx en can de elve den verweerder niet bejeghenen naementlick tlaetste meembre van dien, de
redene es, dat den voornoemde Hallynck maer en deposeert van hooren zegghen vut den mondt van Augustyn Liebaert, waeromme de zelve zyne ghtuughenesse
te rejecteen doet.
Omme welcke redene gheen ghellofve oock en meriteert de depositie vn Clays vander Doene filius Caerles oock oorconde byden
heescher zynder intentie gheproduceert.
Ter contrarie opereert goortelicx ten voordeele vande verweerder de ghetuughenesse vande voorneomde Pieter Helleynck byde welcke naectelick blyckt, dat
Jan Maseman, verweerder ande persoonen by sheeschers intendit gheposeert nochte oock an sheescher oroconde ten daeghe byden zelve itnendit
gheseyt gheen bier en heeft willen laeten volghen.
Twelcke oock gheconfirmeert is byden depositie prepraratoie ten versoucke vande heescher in dese saecke ghedaen, de welcke den verweerder
alhier empooyeert ende accepteert tzynen voordeele.
Tinhouden van welcke ghetuughenesse preparatoire oock ghebleken es byde depositie vande weduwe van Caerle vander Doene byden heescher oock preparatoirelickk
ghedaen hhooren in dese zaecken.
zulcx dat dheescher by faucte van preuve souffisante van zynen ansech sverweerders laste noodtsakelick moet vervallen.
Boven al tweclke den verweerder wel heeft willen te kennen gheven dat hy ten tyde als tbier in questien tzynen huuse ghedroncken zoude
gheweest hebben, dat hy aldan was buuten dese stede ende dt zyne dochter niet en heft gheweten dat eenich bier in de brauwerije ghehaelt zoude
gheweest hebben, twelcke sverweerders dochter presenteert te verclaren by eede, noodt zynde.
mids welcken den verweerder concluderende tndeert ten fyne van niet ontfanghelick, met costen, imporerende ende protesterende naer style.

Salvatien 31 maart 1621

Salvatien omme den bailliu causa officy heescher jeghens Chrsitiaen Doom erwerder voor burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe
alvooren dheescher emploieert salvatien van rechte met alle zyn voorgaende gediende.
niet doende sverweeders voordeel dat Maillaert van Damme ende Chrsitaen Merlinck syn sheerren dienaers.
Ghemerckt dat deselve daeromme neit en sijn te reprocheren.

Te min midts de selve deianers int aengaen van heurleiden officie ten opsiene van het exerceren van dien, gheeaen hebben eedt van ghetrouwigheyt ende
naementlick van te segghen de waerheyt van tgonne ra'ecken es heurlieden officie.
Sonder dat de selve dienaers van noode zyn eenighe ghetuughen, want indien ghevalle en soude gheene dualten connen ontdekt woorden ende consequantelick
soude te vergeefs zyn alsulcke statuuten e macken omme niet onderhouden te sijn.
In gheender manieren wesende sverweerder voordeel dat de selve dienaers zouden zyn aenbringhers ende by dien proffiterende.
Want in allen ghevallen ofte soo waere ende sonder te kennen tgeven syn ghedaen hebben es wut crachte van heurlieder officie
ende volghende heurlieden eedt omme te doen observeren de sattuuten deser stde die andersins neit en connen gheobserveert woorden, sonderlinghe
inen nacht soo dese saecke gheschiet es.
Salveredne dheescher surplus van sverwerders reprochen ende pure impertinentie ende non admissie.
Mids welcken ....

Verdreghen 19 januari 1621
zaak staat blijkbaar stil tot 17 februari 1624 - wanneer de baljuw nog verplicht wordt het statuut te produceren.

22 january 1620 – De notabelen van de stad - SAP 435 - folio 57

Notable deser stede ghecooren by burghmeesters ende schepenen up den xxijde january 1620

Jan Fobert, burghmeester vande commune - Jacob Roelens - Jan de Schottere - Gillis de Roode - Nicolais Tlam - Franchois van Beveren - Matheus Trystram - jan Wydts - Ghilein van Elstlande -
Boudyn Beuten - Nicolais Beeke - Jan Maseman d'oude - Jan Maerten - Caerle van Renynhge- jan Folcke -Ghilein Diedeman - Cornelis Pierens de jonghe -
Ghilein vander Maerle - jaob Deerch - Augustyn van damme - Jacob Wanten - Jacob Verslype - Renault Meerlebecq - Jan Questroy

SAP 121a - nr 13 en 14 30 januari 1620
Bailliu tegen Franchois Pijl - brouwer - vervoer van een tonne bier zonder billiet
getuigen - Christiaen Meerlynck 30 jaeren -

1 februari – De kiekens van Mayken Beyts

SAP 121A- Processen nummer 5
Actum present tcollege van de wet den jste february 1620

Beliefve myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe ten versoucke van de baillu causa officy, heescher
texamineren Mayken Beyts filia Davidts ghevanghen verweereghe upde naervolghende poincten ende artickelen.

Of de vootnoemde verweereghe ghedeurende den wynter ende zomer laetstleden niet heeft ghecocht jeghens de huusvrauwe van Pieter Capelle ten distincte stonden, distyncte kieckens ende hennen - in wat quantiteyt ende ten wat pryse,

- de verweereghe ghe-examineert in persoone kendt jeghens dhuusvrauwe van Pieter Capelle ghecocht thebben drye kieckens oft hinnen sdaeghs voor dapprehensie

van de voornoemde Pieter Capelle voor de somme van drye schellynghen grooten, sonder oynt meer jeghens de voornoemde Capelle nocht syne huusvrauwe ghecocht thebben sonder nochtans te weten of de voornoemde hennen ghestolen hebben gheweest ofte nyet.

Of de voornoemde verweereghe ghedeurende de voornoemde wynter ende somer niet heeft ghecocht jeghens Jaecques Fochnier ten diversche tyden ende stonden distyncte hennen ende kieckens.

- Kendt dit artickel ende tnaervolghende ende namentlyck jeghens de voorseide Focquer ghecocht thebben den twee diverssche stonden kieckens ende hinnen ten tyde hier by vermelt - te weten deen reyse drye ende dander reyse vier kieckens, sonder meer.

Of eenighe vande voorseide hennen onlancs leden tharen huuse niet en zijn bekent gheweest by Matthys Broch d'oude ende Matthys Broch zijnen zoone, ende of zy niet en zeiden ande verweereghe dat de zelve henlieden waeren toebehorende.

Of zy oock onlancx leden niet en heeft ghecocht jeghens Jacob Chrispiaen eenen haene ende eene henne ende ten wat pryse.

- Kendt den voorleden somer ghecocht thebben jeghens Jacob Christiaen een hane ende een hinne hebende voor de haene betaelt eenen schellinghe.

Of de huusvrauwe van Mahieu Boucquet ande verweereghe over eenighe daeghen niet en heeft gepresenteert hennen te vercoopen - ten wat tyde ende op wat conditien.

- Zeght ghedeurende de jeghenwooridghe winter, de justen tydt vut ùmemorie an haer ghepresenteert gheweest thebben te coope by Mahieu Boucquet twee hinnne, sonder

nochtans by haer de selve ghecocht nochte gheaccepteert te syne.
Of de voorschreven vercoopers van de voorseide hennen ende kieckens ande verweereghe niet en hebben hekendt de zelve ghestolen thebben ende of de zelve vercoopers de verweereghe niet en hebben ghebeden zelve te houden secreet.

- Ontkendt dit article.

Of de voorseide verweereghe vande voorschreven hennen niet en heeft vercocht an Mariette de wedewe Adriaen Preuneel in twee tyden fyve hennen - ande wedewe Jan de Snepere twee hennen - an Susanne ... woonende inde keete van Pieter Craeye twee hennen - an de huusvrauwe van Adriaen Verschoote vyf hennen ende an Jan Courtois vier hennen - ande weerdt in Spagnaertdaele vyf hinnen.

- kendt dit article.

Of de voornoemde verweereghe niet en heeft ghepresenteert ten diversche tyden te vercoopen ande huusvrauwe van Nicolas de Fraene ende ande wedewe Domicent ende andere hennen te vercoopen te betaelen met v schellinghen by de weke

- Ontkendt dit article.

13 februari 1620 – ’t Papelanghemeerschstraetgen - Renten

Jan van Houcke ende Maycken zyne wettelicke huusvrouwe comparerende in persone kennen ende belyden wel ende deuchdelick

Vercocht te hebben an Boudewyn Beuten ten acceptatie van Colyncken zyne huusvrowue tendesen present ende medecomparerende
Eene erfvelicke losrente van vier ponden grooten by jaere
Den pennynck zesthiene voor de somme van vierentzestich ponden grooten clamesch bij de voorseyde vercoopers thaerlieden contentemente ontfaen, innegaende heden daete deser wanof teerste jaer vallen ende verschynen zal den xiijde february int jaer xvjc eenentwyntich ende alzoo voorts van jaere tot jaere, eeuwelick ende erfvelick ghedeurende emmers totter effectuele lossynghe van dese die zal mgohen gheschieden tallen tijden, alst de vercoopers haerliyden hoirs ende naercommers ofte andere cause ende actie hebbende an de naervolghende hypotheque goet dyncken zal by vier egale payementen midts uplegghende telken wanof zesthien ponden grooten over een vierde vande voorseyde capitale penningnen metten verloope van dien naer raete van tyde in goeden ende ghepermiteerde ghelde, verbynden daerinne een huys meten erfve daer onder ende achter ligghende besloten met haeghen staende ende ligghende op de westzyde van de potterstraete aboutterende van noorden in ’t papelanghemeerschstraetgen
Van zuuden ende westen thomelhof van Nicolais Babelaere, causa uxoris
Van oosden de zelve potterstreate
Voor desen belast met eene erfvelicke losrente van xij pond parisis bij jaere den pennynck xvi de
Ten proffytte van Jan Berteloot
Zonder meer
Ende voorts met innynghe naer costume
Actum present Nicolais babelaere, Maillaet vandegoosteene, Jan Denys -, Meester Jan vanderfosse ende Pieter van Daele, schepenen
Den xiij den february 1620

14 februari 1620 – Verlenging van het oktrooi -

4 april 1620 – Jehan Fobert gaat studeren - SAP 397 – Renten

Nous, **Jehan Makeblyde, Pieter van Daele et Jaecques Cauwa**, eschevins de la ville de Poperinghe, scavoir
faisons que ce jourdhuy date de cestes, comparut par devant nous en sa persone **Jehan Fobert,** et recognit que pour la vauchement des estudes de sieur **Jehan Fobert** religieux **vestu au monastere de St. Bertin en St. Omer** son fils -
il auroit promis et son oblige envers monseigneur le prelat dudict Saint Bertin, comme il promect et s'oblege par ces presentes
de payer furnir et srayer tous et quelzconcques les constz et despe'ns dependans tant de la nourriture
et despens de bouche que des accoustemens livres et touttes choses necessaires audict frere Jean son filz -
par dessus ladvauche ordinaire que ledict prelat faict a ses aultres religieux estudiaains dont ledict comparant est bien informé
et ce so long temps que les estudes dudict frere Jean

vienderont a durer et jusques a la fin du elles et comme il pourroit advenu que ledict Jean Fobert
comparant viendroit

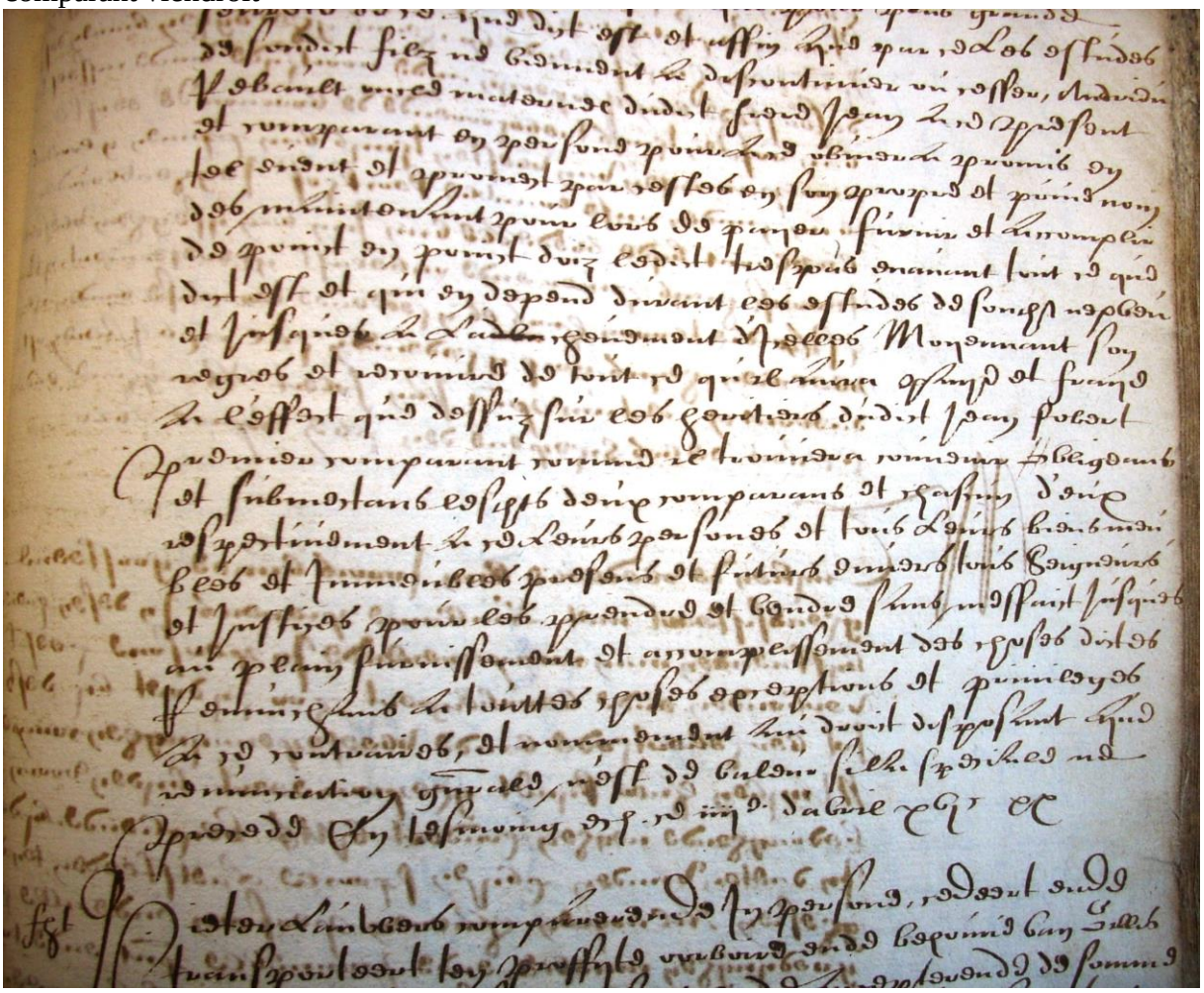

20 april 1620 – Verkoop van stuk land bij tZwynlandstraatje – Halmen – SAP 367

Maycken de wedewe van Jooris vande Goosteene ghassisteert met Guillaume Pierens in desen haeren bystaenden man, comparerende in persone heeft verbonden ende verobligiert, zoo zij doet by desen tot verzkerthede vande weesepenninghen competerende mayken haer kyndt, gheprocureert by den voornoemde Jooris, bedraegende neghen hondert vk pond blyckende by deellote
in daeten vanden xvijden sprocle laetsleeden ten desen ghesien
Alvooren haeren persoon ende alle haere goedinghen, meuble ende immeuble, present ende toecommende ende by speciaele de helft van een ghemet lxv roeden alndts, ghemeene met haer voornoemde kyndt, ligghende by den overdam deser stede metten zuuthende inde beeke, de noortzyde den overdam, doostzyde den steenwech, de westzyde tlandt van Maillart Scherrier
Item de helft van drie vierendeel viij roeden zaeylant ghemeene als vooren inden schoudemonthouck
Up tzwynlnadstraetgen streckende zuut ende noort van noorden de casseldreve, van wesden jan de Schottere, tzuuthende den heere
Van oosten Jacob de Berch

Item de helft van drie ghemeten elstlandt in de Hipshouck ghemeene als vooren ende met jaqecques Deberch in vier ghemeten metten noorthende an telst van wijlen Jacob Lodyck, de westzyde, de hofstede van Christiaen Platevoet doude, ende dat al ter aceptatie van Loys vande goosteene, voocht vande zelfve weese
Actum present m. Jan van der Foosse ende Claes Devos, schepenen
Den xxvden april 1620

18 mei 1620 – Nicolas Tlam ende Marie nemen een lening op bij Jacques Folcke - SAP 397 – Renten

Nicolas Tlam ende Marie zyne wettelicke huusvrauwe
comparerende in persone
kennen ende belyden wel ende deuchdelick vercocht te hebbben an **Jaecques Folcke filius Frans** een erfelijke losrente
...
verbindende daerinne een ghemet preter xviij roeden onder hommelhof ende gherstlandt ligghende inden Haghebaerthouck deser jurisdictie - ghemeene in eene meerdere partie ghenaempt **den Rommelare** paelende zuut ende noort -
commende metten noorthende upde Meessenstraete - tzuuthende de Renynghelststraete -
de Westzyde tlandt vanden heere van Sint Bertins ende tlandt van d'aeldynghen van Maillaert de Ruddere -
doostzyde tlandt van Jaeques Melis ende tltandt van daeldyngen van Jaeques van Renynghe

21 mei 1620 – Akkoord tussen Abt en de prochie van Nederwaasten - Renten

Alzoo proces apparent was te rysen tusschen den pastor, kerkmeesters ende prochieaenen vande prochie van **Nederwaesten** ter eender zyde
ende myn eerweerde heere den abt van Ste. Bertins als pastoor van de kercke ende erfvachtich thiendenaere inde zelve prochie ter andere,
ter cause vande restauratie ende reparatie vande kercke vander zelve prochie
in ghevolghe vanden reglemente van haere sire hoogheden daer op ghemaeckt ende gheemaneert int jaer xvjc derthiene
Zo est dat heer ende meester Andries van Veurne, licentiat inde godtheit ,
deken ende pastor der stede van Waesten
ende 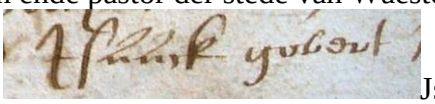 Jsaack Gobert
notable prochiaen vanden voorseide prochie, ghemachticht over heer Pieter Poicters, priester ende pastor vand zelve prochie, Andries Guesymen, kerckmeester ende notable, Francois Vandermeesch ende Jan Delbelie oock notable
over hemzelf ende vervanghende ende hemlieden sterck maekende over dander mede notablen der zelver prochie
by procuratie speciale ghepasseert voor voocht ende schepenen der stede van Waesten,
den voorlaesten van sporkele xvjc twyntich laestleeden,
ghezeghelt metten zeghele der zelve stede in groenen wasse onderteeckent P. vanden Broucke ten desen ghesien
ter eender zijde
ende den voornoemden heere ende abt van Ste. Bertins ter andere,
voor ons comparerende in persone,
te kennen ghegheven hebben,

dat zy omme tvoorseyde apparent proces te voorcommen
ende alle zwaricheyt ende difficulteit af te legghen ende assopieren
die ut de voorseyde pretense vande voorseyde van Nederwaesten ten laste van den voorseyde heere ene prelaet zoude moghen spruyten
ter cause van de reparatie van haerlieden voorseyde kercke,
onderlinghe vereenst ende veraccoordert zijn inder vormen ende manieren zoo hiernaer volcht
te weten dat den zelven heere ende prelat van Ste. Bertins
vande zelve Nederwaesten
ofte de gonne by hemlieden daertoe gheauthoriseert
voor alle haere pretensien ter cause vande voorschreven reparatien ende restauratien vande voorseyde kercke
voor desen by hemlieden ghedaen
ende noch staende te doene omme de voorseide kercke ende den torre derzelver in behoorelicke staet ende volcommen reparatie te stellen,
tellen ende betaelen zal zynder totale ontlastynghe
de somme van zes hondert guldenen eens,
de welcke hij belooft heeft ende belooft by desen te betaelen by twee egale payementen,
deen helft bedraeghende drie hondert guldenen met ghereeden ghelde
ende de resternde drie hondert guldenen binnen een jaer naer daete deser,
waermede de voornoemde gemachtichde de voorseyde heere ende prelat ontslaen ende ontslasten van alle voorder pretensen die de voornoemde van Nederwaesten tzynen laste zouden moghen pretenderen,
ter cause voorschreven,
belovende dit jeghenwoordich accoort ende transactie te doen rectifieren ende approberen
byden voorseyde pastor ende kerkmeesters der voorseyde prochie
metgaders byde notable prochiaenen der zelven
ende den voorschrevne heere prelat danof te leveren acte pertinente met renunchatie van alle weeren ende exceptien ten desen contrarie
ende zonderlynghe vanden rechte disponerende dat renunchiatie generale niet en opereert ten
zy datter speciaels voorengae danof de voorseyde ghemachtighde oock gherenunchiert hebben ende renunchieren by desen
Actum present Jan Fobert, ende Andries Rebault, burchemeesters - den xxi meye 1620

23 mei 1620 Antheunis Winnebroot, klerk van de berechte - SAP 435 - folio 57

Antheunis Winnebroot gheconstitueert zynde byden heere volghende trelaes vanden bailliu tot bedienen van **tclerckschap vanden berechte** ende eerste wetschepen deser stede, heeft eedt ghedaen in handen vanden zelve bailliu –
present burghmeesters ende schepenen ter camere den xxiij de meye 1620

23 mei 1620 – De gilde van ‘t heilig sacrament en de molen op de Ieperstraat - Renten

Franchois Folcke comparerende in persone
cedeert ende transporteert in handen van **Pieter vanden Peereboome**,
als ontfangher vande ghilde vander heilighen Sacramente binnen de kercke van Ste. Bertins deser stede ten desen present ende accepterende over ende ten proffytte vande zelve ghilde
eene erfvelicke losrente van twaelf ponden parisis by jaere – den penninck zesthiene – eertijden ghecocht bij Pieter Hasebaertd
jeghens Franchyne, de wedewe van Franchois Hasebaert,
bezet ende ghehypothqueert op eene stede, erfve ende catheilen ,

groene ende drooghe,
groot vijf ghemeten ofte daerontrent metgaders **eenen wyntmuelen**

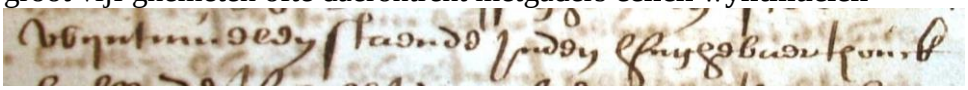

staende inden Haeghebaerthouck op d'Ypperstraete,
vallende jaerelickx den xvijde maerte al volghende de letteren van constitutie
dies breeder ghewaeygende in daeten van den xviden maerte xv c vichtich ten desen ghesien
welcke hypothecque
nu jeghenwoordelick toebehoort t'clooster van Ste. Bertins binnen st. Omaers
maekende de voornoemde ontanghere ove ende ten proffytte als vooren vande voornoemde
rente metten verloopen van eenen jaere ghevallen den xvjden maerte laetsleden in de raete
vanden loopenden jaere van acteur omme de zelve te ghebuycken
innen ende ontfanghen, als het eighen ende propre goet vande zelve ghilde ende dat voor
zulcke somme van penninghen tcapitael vande zelve rente ende de voorseyde verloopen zijn
bedraghende by den transportant vanden voornoemde ontfanghere tzynen contentemente
ontfaen passerende hem midts desen danof quitantie absolute
actum present Andries Rebault, burchmeester van de wet ende Nicolais Devos, schepenen den
xxiijden meye 1620

Franchois Folcke comparerende in persone,
cedeert ende transporteert in handen van **Pieter VandenPeereboome**,
als ontfanghere van de ghilde vanden Heilighe Sacramente
binnen der kercke van Ste. Bertins deser stede
ten desen present ende accepterende
over ende ten proffytte van de zelve ghilde,
eene erfvelicke losrente van twaelf ponden parisis
by rente den pennynck xvjde
eertijden ghecocht by Jan de Reckemaeckere jeghens Pieter Haezebaert ende Jaene zyne
huusvrouwe
bezet ende ghehypothecquert op **eenen muelenwal**
metgaders vier ghemeten twee lynen landts inden Haeghebaerthouck
vallende jaerlicx den vyfsten hoymaent,
al volghende de letteren van constitutie dies in daeten van de vden hoymaent xvc veertich
ten desen ghesien,
welcke hypothecque nu jeghenwoordelick toebehoort tclooster van Ste. Bertins binnen Ste.
Omaers by coope,
maeckende den voornoemde ontfangher
over ende ten proffytte als vooren
vande voorschreven rente metten proffyte vanden loopenden jaere van acteur
omme ech
ende dat voor zulcke somme van pennynghen als tcapital vande voornoemde rente ende de
daete vanden loopende jaere bedraecht
danof den transportant hem houdt tevreden ende voldaen,
passerende mids desen den ontfanghere danof quitancie absolute
Actum ten daeghe ende presentie als vooren

29 mei 1620 – Verhuring van erven op het kerkhof van de Sint Bertinskerk - Renten

Compareerde in persone sire Guillaume de Loemele, abt vande kercke ende convent van Ste. Bertins ter eender zijde
Ende Jan Fobert ten andere
Verkennende ende belydende den zelven heere prelat
in goeden ende loyalen title van heure ende pachte ghegheven thebbene
anden zelven Fobert
den welcken oock verkent by ghelycken title ghenomen thebbene
jeghens den zelve heere
zeker erfve ende poortgrondt den zelven heere, kercke ende convent toebehoorende
lighende neffens ende van zuuden d'oude marct deser stede
tusschen den grooten steenwech treckende van de zelve marct naer tvroonhof
van ooden ende van westen de Vlamynckstraete,
streckende vande voornoemde oude marckt
achterwaert totten kerckhove van Ste. Bertins,
scheedende op de paelen aldaer ghestelt
ende dat eenen tyt ende termyn van vyventwyntich jaeren achter eenvolghende,
teerste van dien innegaende te baefmesse xvjc twyntich naestcommende
ende vallende ten ghelycken termyn int jaer xvjc eenentwyntich
ende zoo voort van jaere te jaere totten expireren van de zelve vyventwyntich jaeren,
waervooren den voornoemde Fobert, heurdere
jaerelicx anden voornoemde heere ofte gonnen by hem daertoe ghecommitteert
betaelen zal de somme van zes ponden grooten van principaele heure boven zes ponden parisis ten proffytte van de kercke van Ste. Bertins
Item eenen dobbelen ducaet ten proffyte vande proost deser stede voor wijnpennynck
ende eenen ghelycken dobbelen ducaet te bedeelen tusschen sires Charles de Mivaumont ende Guillaume Uvgittte; religieusen vande voornoemden convente half ende half eens,
te lyfcoope ten discrete vanden voornoemde heurdere
te betaelen de voorseyde jaerelicxsche heure van zes ponden grooten telcken ghevallen baefmesse al teenen payemente,
is voorts gheconditioneert
dat den zelven heurdere ghehouden wert
de voorseide erfven te betimmeren met drie huusen, twee stagien hooghe
ende niet min viercante in steene ghedeckt met harden daecke
ende zal de zelve erfven achter affstoppen jeghens tvoorseyde kerckhof
met eenen blenden steenen meur ten mynsten zeven voeten hooghe
ende zal den voornoemde verheurdere ende zyne successeurs in digniteit vermoghen de zelve huysynghen ende edificien
ten expireren van de voornoemde heure
over te nemen by prisie ten zeggen van lieden hemlieden dies verstaende
dyncket hem goet
ofte ande proprietarissen vande zelve huysen ende edificien
nieuwen cheyns te gheven naer de weerde vande zelve erfven
ten optie vanden zelve verheurder ofte zyne successeurs
Ghedaen ende ghepasseert present Andries Rebault, burghmeester ende Maillart vande Goosteene, schepene – den xxix meye 1620

29 mei 1620 – Cartularium Sint Bertin – Verhuring van grond door de abdij aan Jan Fobert -

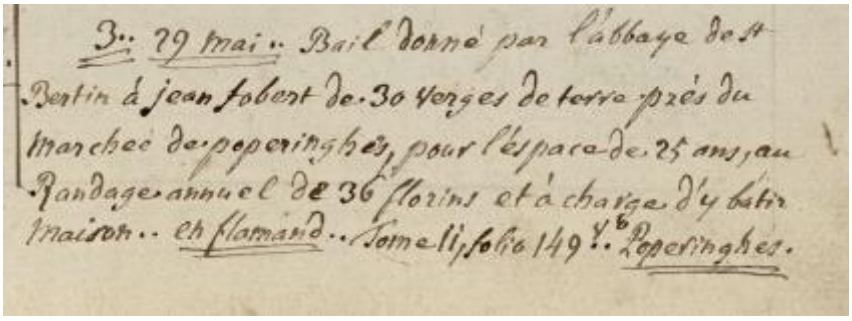
3. 29 mai. Bail donné par l'abbaye de St Bertin à jean robert de 30 verges de terre près du marchée de poperinghes, pour l'espace de 25 ans, au Randage annuel de 36 florins et à charge d'y bâtir maison.. en flamand.. Tome II, folio 149 v.° Poperinghes.

22 juni 1620 - Jacob Placket huurt Vestjens – Subalterne wetten

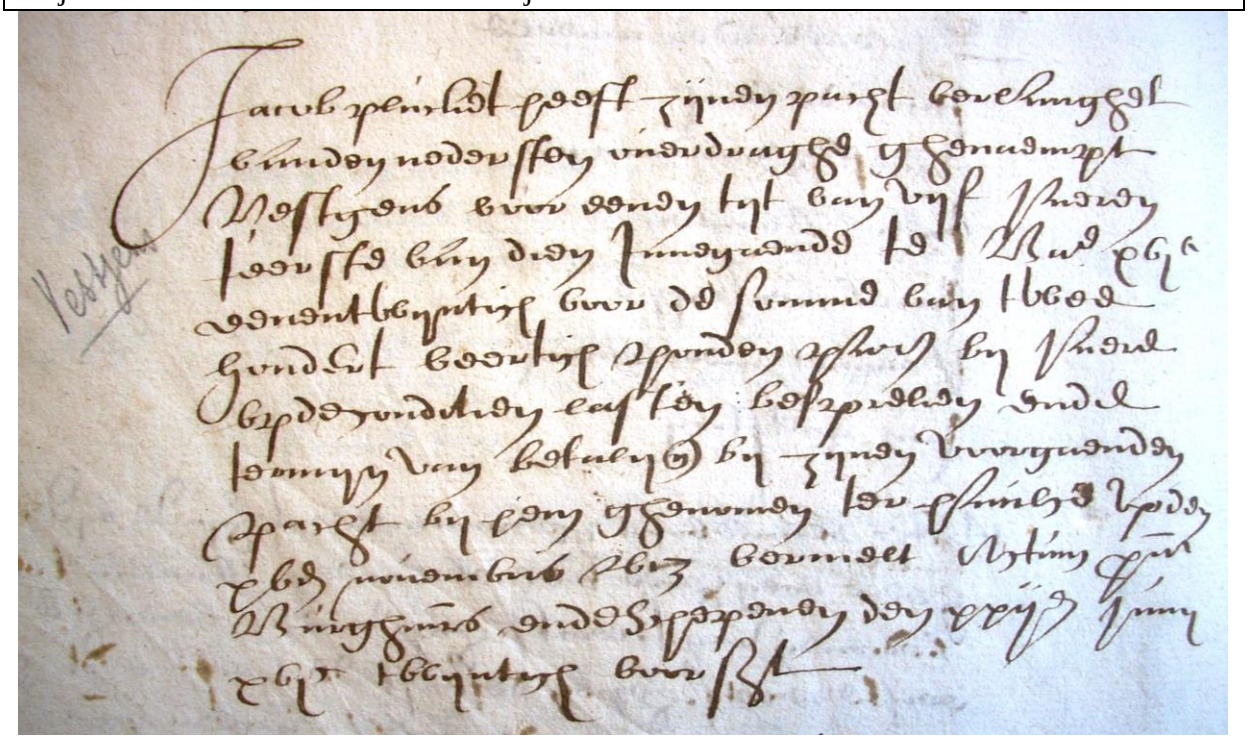

Jacob Placket heeft zijnen pacht verlanght vande nedersten overdraghe ghenaempt **Vestgens** voor eenen tyt van vijf jaeren t'eerste van dien innegaende te baefmesse xvic eenentwyntich vor de somme van twee hondert veertich ponden parisis bij jaere up de conditien lasten berspeken ende termijn van betalynghe by zijnen voorgaende pacht by hem ghenomen ter haulche upden xden novembris 1613 vermelt
Actum present burghmeesters ende schepenen den xxij de juny xvic twyntich voorseyt.

22 juni 1620 – Verpachting Coppernolle - SAP 435 folio 57 verso - Subalterne wetten register

Verpachtinghe vanden Overdraghe te **Coppernolle** voor vyf jaeren innegaende te Baefmesse xvjc twyntich
Den zelven verpachtynghe gheschiet opde conditien vande voorgaende verpachtynghe ghenomen by wylent **Hendryck Blieck** ghedaen opden xxxste october xvjc achtiene ten desen voorghelesen.
Bovendien wert den pachtere ghehouden op te laten gaene ende groeyen alle de plantsoen, yepen ende andere upgaende boomkens ofte saet staende ende groeyende inde elstgens gaende meten voornoemde pacht ten discretie ende ordonantie vande refectiemeesers ten proffyte vnden stede.

Inneghestelt by Christiaen Neerlynck iiijxx xix pond parisis by jaere enden aer diversche verhooghynghen ghebleven up Jan de Meestere filius Matheus
voor de somme van jc xxiij pond parisis
Boorghe Jan Gallois met beloofte van indemniteit naer style
actum present burghmeesters ende schepenen ter camere en xxijde juny 1620

6 juli 1620 – Ghervelgatmeulen - Renten SAP 397

Compareerde in persone **Bussaert Ley** over hem zelven
ende oock als ten naervolghende zaecken ghemachticht
over mayken filia Pieter Uvet, zyne huusvrouwe,
by procuratie speciale ghepasseert by de zelve zijne huusvrouwes ,
voor bailliu, schepenen ende ceurheers vander baronnie van Ekelsbeke
opden iijden deser maendt ten desen ghesien,
gheteeckent opden ploy J. Desluupere
ende ghezeghelt met eenen zeghel van groenen wasse uthanghende in dobbelen steerte
Den welcken verkende wel ende deuchdelick vercocht thebbene an **Maillaert Jonghers** filius Michiels ten desen present ende accepterende
een erfvelicke losrente van vierentwyntich ponden parisis by jaere
den penninck zeshiene
voor de somme van tweeendertich ponden grooten vlaemsch
byden vercoopere tzynen contentemente ontfaen
Beginnende loop ende corus thebbene heden daete desen
ende danof teerste jaer vallen ende verschynen zal den vijfden july int jaer xvjc eenentwyntich ende alzoo
voorts van jaere te jaere
eeuwelick ende erfvelick ghedeurende
Emmers totter effectuele lossynghe van diere
die zal moghen gheschieden talen tyden alst de vercoopers haerlieden hoirs ende naercomers ofte andere recht hebbende ande naervolghende hypothecque goet dyncken zal
midts oplegghende al teenen *payemente*
waeroff de voorseyde capitale pennyncken bedraeghende xxxij pond grooten
ende de verloopen, naer raete van tyde totten daeche van de zelve lossynghe in goeden ende ghepermitteerde ghelde
verbyndende daerinne voor hypothecque **d'een helft van eenen wyndtmuelen** ghenaemt den **ghervelgatmuelen**
met de helft vanden huuse ende de helft vanden wal ende erfve daermede gaende
gheleghen neffens deser stede in den Pezelhouck
ten einde vande ghervelgatstraete ghemeene met Pieter van Houtte in Oudeseele
ende voorts met inninghe naer costume
Actum present Jan Fobert ende Andries Rebault, burghmeesters ende maillaert vandeGoosteene, vervanghende Cornelis Pierens ende Nicolais Devos, schepenen
den vjden july 1620

SAP 121a - nummer 39

16 juli 1620 – Huishuur Martyncken Conynck – De Pelikaan

Ui Extraict van proceduren
upden xvj july 1620

Martyncken Sconynck heescht Loys vande Goosteene als hoir ende aeldynck van Jan Melis verweerder, de somme van thien ponden zes schellynghen acht pennynghen
grooten van een jaer huusheure vanden Pellicaen ghevallen halfmaerte 1609 staende met heesch van costen.
Wederstaen par verweerder in persone employerende voor redenen zyne schriftelicke oppostiie ten desen ghedient ende de zelve ghezyen
gheordonneert beide partijen te compareren ten naesten met exhibitie van haerlieder bewysen op verstekynghe
actum ter ferie.

18 juli 1620

Intendit ende inventaris omme Martyncken Conynck cum suis heeschereghe jeghens Louys vande Goosteene als hoir ende aeldynck van Jan Melis verweerder
voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe.
j
Inden eerten omme uwe edele te informeren vande jeghenwoordighe saecke dient gheweten ende es warachtich dat dheescher den verweerder betrocken hebben om
betaelynghe vande somme van thien ponden zes schellinghen acht deniers grooten van een jaer huusheure ghevallen thalfmaerte 1609.
ij
Waerjeghens den verweerder ghecommen zynde heeft ontkent sheescher heesch, zulcx dat dheescher daeruppe zyn gheadmitteert gheweest ter preuve.
Omme welcke preuve te doene exhieren de heescher copie authentyque - in de marge stond er: dese copie en was niet autenticq -
vand pachtbrief ende verheurynghe ter haulche ghedaen, waerby blyct dat Pieter Masseau thuus ende herberghe van de pellicaen (dannof de heure in questien
verheesch es) gheheurt heeft voor eenen termyn van drye jaeren ten pryse voorsschreven danoof tlaetste ghevallen is thalfmaerte 1609 de zelve
copie cotté A.
iij
Beliefve voorts uwe edele te hooren ende up eedt t'examineren de ghemaergineerde - weduwe Pieeter Masseau - of zy niet el en weet dat haren
overlede nman de voorseide heure overghelaaetne heeft ande voornoemde Jan Melis, upde conditien vermelt inde voorschreven copie vande
pachtbrief.
v
exhibberen de voornoemde heeschers oock eene acte van condempnatie en ondertekent J. Mazeman, waerby blyct dat den verweerder ghecondemneert es
gheweest in betaynghe van huusheure voorseid van de jaeren ghevalen half maerte 1607 ende 1608 maeckende met tgheheelschte jaer den voroschreven termijn van drye jaren.
vj
Tot naerder betooch van sheeschers heesch exhiberen alhier dheerscher quictancie ondertekent Boudewyn Oudegheerste waerby byct dat Adriaen
vande Heede die de voorschreven heure overghenomen hadde van jan Melis, betaelt heeft ande zelve Oudegheerste van de bamesse 1608
de cheyns vande erfve onder de
voroschreven herberghe.
Waervutte ghecollegiert woort dat den voornoemde Van Eede ten zelven tyde van Bamesse ende daernaer tot ten tyde vande voorschreven
betaelynghe vane cheyns opden xvde sporcle xvjc neghen thuus ende herberghe ghebruucte.

viij
Met welcken voorseide acquyt den verweerder ande heescher s betaelnghe ghedaen heeft upde jaere 1607 ende 1608
ix
Datt den voornoedme Melis de voorseide heure overghelaten heeft ande voornoemde Adriaen van heede,
blyct ghenough by tvoorschreven acquyt dat tzelve acquyt by Adriaen van Heede ande verwerder als hoir vande voornoemde Melis ghelaten ende
gheduceert es gheweest van zyne heure.
x
Presenterende de voornoemde heeschers up eedt in supplementie van preuve te verclaersen dat tiiijde artickel vande voorseide intendit warachtich es ende
dat den voornoemde jan Melis en Martyncken eeen van de heeschers thooftcleet inde voroscrheven heure besproken, betaelt heeft.
xj
Presenterende oock de heeschers up eedt te verclaeren dat den heesch by hemleiden sverweerders laste ghemaedt es deuchgelick ende onvergolden.
mids welcken dheescher concluderende tenderende als by heessche.

Ontfaen by my onderschreven vande jufrauwe van Adriaen van Ede vutter name van hueren man present de sonne van Adriaen van Ede vander laste bamesse
ghevallen xvjc en achte vande ervve onde den pellicaen by verterde costen ende andersins bedraghende xviij pond parisis sjaers
waer mede ic my kennen vernoucht ende te vollen betalt te zynnen desen vichtynsten van sporckelle xvc en neghen
Boudewyn 't oudegerste

De voogd van de kinderen van Ghelein de Coinck is Clays Borry.

Copy
wettelick verhuerynghe van een huus ende herberghe staende op dYperstrate ghenaempt de **Pellycaen** opde condysien hier naer volghende den ijde maerte 1606
Eerst die tselve hueren zal, zal hant daeran slaen te half maerte eerstcommende als wanneer de huere inghaen zal ende teerste jaer expyrereren binnen
een jaer darnaer te weten te halfmaerte 1607 den termyn van dryen jaeren naer een gheduerende.
Den huerder zal ghehouden zyn voor den jaerlicksche pacht goede ende souffyssante borghe te doene ten contentemente van de voochd ende van Clas van de Doene.
Item die tselve zal heuren wert ghehouden byer voor zyne herberghe te haelen ten huuse ende brauwerye van Clays vander Doene zonder elders te moghen byeren
gheduerende den selven pacht.
En zal oock den huerder tselve huus niet vermoghen voorts te verhueren zonder constent vande voocht ende van Clays vander Doene an wyne hy zal betalen
telcken jaerschare.
Nopende de refectien en zal den huerder de geene doen dan by constnte vane voornoemde voochd ende den voornoemde Vander Doene up peyne
van die te hebben tsynen laste ende de nodighe by consente als vooren ghedaen, zullen waerdeeren in betalynghe.
Die wye den overslach hebben zal, wert ghehouden te geven xij pond parisis voor beede de dochters van Gheleyn de Conync zonder affslach, -

xij pond ten beset
iij pond eclke kercke te weten St. Jans ende St. Bertins - noch drye pont ende boven tvoorgaende voor de kynders - de rouper ende schryvere elck xxj
ende noch verhoocht den lyfcoope van xx schele ende is upde voorghaende conduytien overghesleghen op Pieter Masseau voor thyen ponden zes
schellynghen x penniinghen.
Aldus ghedaen ten daghe ende jaere als boen by my als schryffvere
Toorconde onderteekent Ellieul
Naer collatie met zyn orygineel bevonden accorderende by my ... Niet ingevuld.

18 july 1620
Redenen van oppostie omme Loys van Goesteene als aeldynck van wylent jan Melis verweerder jeghens Martyncken sConyncx heeschereghe by pandynghe voor
mijne heeren burchmeesters ende schepenen der stede an Poperynghe.
alvooren en zal niet blycken dat den voornoemde Jan melis huerdere gheweest heeft van thuus ende erfve ghenaempt den Pellicaen, noch oock dat hy tzelve
huus inden jare 1609 zoude ghebruuct hebben.
Ter contarien zoude blycken, waert noot, dat tvoorseide huus ten dien tyde ghebruuct es gheweest by Adriaen van Heede.
Oock mede dat den voornoemde Melis ten zelven tyde by huere ghetuuct de herberghe ghenaempt den Hoorne.
Verzouckende niet te min dat dheescheeghe overlegghen zal zulcken pachtbrief als zou mainteneert thebbene.
Mids welcken den verweerder concluderende tendeert ten fynev an niet ontfanckelick, quade cause, quytte ende costen.

16 november 1620
Orcondschap ghehoort opden intendit ghedient van weghen Martyncken Conynckx heescheereghe jeghens ene in prejudicie van oys vande Goosteene verwerder,
by Andries Rebault verbanghende Boudeeel - den xvj november 1620
Mariete de weduwe van Pieter Masseau, oudt lxvij jaeren ofte daerontrent, oorconde, ghedachaertopden voorseide intendit - zecht
ende affirmeert by eede goede memorie thebben dat wylen de voornoemde Masseau haeren overlden man, gheheurt heeft ten haulche thuys ende heerberghe
vanden Pelicaen voor eenen tyt ende termyn van drie jaeren, voor de somme an thien ponden zes schellynghe ende acht penninghen grooten by jaere,
emmers al volghende wettelicke verleninghe met sheechereghes intendit overgheliet - wel wetende dat de voornoemde haeren man de zelve heure overghelaeeten
heet an wylen Jan melis den welcken vut crachte van dien tzelve huus ten zelven tyt bewoont heeft - zonder te weten hoe langhe -
ende niet anders wetende - sluyt jaer depositie
actum ten daeghe ende presentie alsvooren.

18 april 1622
Voor mijne heeren burgmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe
Martyncken Conyncx cum suis heeschereghe neit kennende vuldoen ter ulieden heeren ordonnancie in huerlieden zaecke ghegeven jeghens
Louys vande Goosteene zoo hy betrocken is verweerder, zecht dat den originelen pachtbiref byde zelve ordonnancie vermelt ghedemanueert
of wel int onghereedt gheworden is tzyder den instelle van de zelve saeke.

Znde nietmin de n zelve pachbrief in jugemente gheexhibeert gheweest zoo blyct yde notitie dannof ghehouden opde registe van pandynghe.
Boven dat vande zelve pachtbrief copie inde processe ghelaeten es gheschreven byder handt van de greffier deser stede, de welcke
ghenouch gheloofde t'attribueren es.
So oock t'inhouden vnde voorseide pachtbrief gheveriffeert yde depositie van Mariette de weduwe van Pieter Masseau oorconde byde heescher gheproduceert.
Zulcx dat nietjeghenstande de non exhibitie vande voorschreven pachtbiref dheescher wel ghefondeert zyn in heerlycke pretensien.
Presenterende niet min de voorseide heeshereghe idnient noodt es, verhooepnde dat neen - te proberen tinhouden vande voorseide pachtbrief,
by persoonen den zelve ghesien, ghelesen ende in handen ghehadt hebbende.
Mids welcken etc.

Sap 121a nummer 21 - **18 juli 1620 – De Wildeman – Een ton bier zonder billet**
Intendit omme de bailliu causa officy heescher jeghens ende ten laste van Jan Baervoet de jonghe ende Gillis Baervoet synen broeder
vernemende voor burghmeesters ende schepenen van Poperynghe

Al vooren dheescher emloieert ewxtraict vut de statueren deser stede waer by elcken deen wel scherpelick verboden es ghedeurende den goddelicken dienst
op hoocheyden, sondaeghen ende heylighe daeghen te drincken ofte te wesen in herberghen op de boete van ses ponden parisis van elcken persoone aldaer
bevonden synde ende dobbel ten laste vande werden ende weerdinnen tselve consenterende ofte toelatende alhier annex onder de cottatie van de lettere A.
Dat de voorseide sverweerders contrarie ende in vilipendentie van de selven statuute ghedaen hebben, sullen mine heeren examnieren ende op
eedt ondervragen de gehemargineerde - Maillaert van Damme ende Jan Nusterel - ofte het niet waerachtich en es dat op de xxviij de maerts laestleden - wesende
sondach sy lieden commende by laste vande voornoemde bailliu ten huuse van Clais Heyerman, herberghier wonende inden **Wildeman** deser stede -
ende jurisdictie neit en hebben aldar ghevonden drinckende ghedeurende den goddelicken dienst van de hoochmesse, Jan Baervoet de jonghe ende
Gillis Baervoet synen broeder sittende bee te gader inde houcken van de viersteede vande keucken der voorseide herberghe hebbende eene canne
staende voor hemlieden op den tooch.
Ende de gemargineerde vindende de voroseide ghebroeders inde ghesteltenesse als vooren, scheden de voornoemde ghebreoders alsdan metgaders besloughen
inde boete volghende den statuute.
Item ofte den voornomden Jan Baervoet tselve beslag verslach hebbende terstont der naer niet en mach de kanne vanden tooch -
vraghende aende ghemargineerde ofte sy lieden niet en begheerden te drincken.
het welcke tselve weygherende den vornoemden Baervoet met de seyde dese woroden, latet ofte derghelicke.
midswwelcken deheescher concluderende tendeert ten fine de voornomde verweerder ghecondemneert syn elck inde boete van ses ponden parisis inghevolghe vnden statuute metgaders inde costen vande vervolghe
Imploratie ende protestatie naer style.

Extraict van proceduren vut trolle van boeten onderhouden voor burgmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe waerinne
onder anderen staet tnaervolghende
upden xviij july 1620

Caerle Baert verweerder jeghens den bailliu causa officy heescher van de boete van iiijc pond parisis ende tverbodt van zyne brauwerye den tyt van eenen jaere ter cause den verweerder heeft laten lichten vut zyn brauwerye twee tonnen groot bier jeghens de bruloft van Jan Tegghelen zonder billiet vande tresorier contrarie tstatut meet costen.
te herdaghen jeghens den naesten - actum ter ferie

procureur van de heescher meester Jan Beroerdre
verweerder - Anthone Winnebroot

Winnebroodt hem presenteerende ove den verweerder neempt dach omme tandwoorden ten naesten actum 7 november 1620
Winnebroot over den verwerder secht dat d'eerste tonne innghedaen is omme ghesleten te syne ten huuse van Jan Teghelen ten ommeganghe zoo den selve
Teghele verclaert heeft.
Nopende de tweede tonne dat hy Teghelen ten huuse vande tresorier gheweest heeft omme biliet noch yemant anders aldaer int huus vyndende
ghegaen is ten huuse van Cornelis Pierens d'oude voorschepene doende hem de kennisse met belofte van tstede recht te betalen welcken Pierens hem seyde
dat hy de tonne in doen zoude ende dat hy dies de wete doen zoude ande tresorier.

ende de bailiu persisteert by synen heesch ende midsdien beede partyen ter preuve by ordre – Actum den xiij novembre 1620
Meerders
Ghedient van intendit met ij exployen vernoughende darmede van preuve ende dach up contrarie preuve - actum xxviij novembre 1620
meeders
purgieren
Delay doffice xij decembre 1620
gheconsenteert den verweerder acte van gastrancte omme in oorcontschepe te comàpelleren Jan teghelen - actum 13 january 1621
in staen te viij - actum 3 february 1621
vernought van preuve den dach up reprochen hinct 10 february 1621
meerder
purgeren
Gheift van reprochen par heescher ende dilay d'office par verweerder by reprochen cutm den xvij maerte 1621
ghedient par verweerder van reprochen ende conrtrarien copei - xxxj marte 1621
meerdder
prugieren
dilay d'office de xvde meye 1621

Burghmeesters ende schepenen rcht doende hebben ghewesen ende wysen den verweerder ghecondemneert in de boete van twee hondert ponden parisis
hem verbiedende zynen styl ende neerynghe van brauwen voor den tydt van eenen jaere volghende tstatuut -

condemnerende toedien den verweerder inde costen vande processe ter tauxatie .

SAP 123a - Processen nummer 19
Intendit omme den bailliu causa officy heescher jeghens Mahieu Coemelck verweerder voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede
van Poperynghe

Alvooren dheescher employeert syne venue en court
by de welcke hy verbalick sverweerders laste gheheescht heeft de boete vvan vyf ponden grooten vlaems, ter cause dat hy hem vervoordert
heeft te haelen ende lichten vut de rauwerye van Jan Mazeman ende Jacques Floor de nombre va n thien tonnen groot bier sonder sheeren dienaers,
wesende dordinaire bierwerckers volghende de notaire statuuten dienaengaende ghepubliceert hier annex by extraict autentick odner de
cottatie vande letttre A.
Item heeft den heescher ten laste vande voornoemde verweerder ghetendeert ter confiscatie van acht tonnen grooot bier die volghende de voorseide
statuuten verbeurt syn ter cause vande voornomde contrventie danof hier als begrepen in voorseide extraict.
synde dander twee tonnen gheconfisqueert gheweest ten proffyte vande heescher by sententie vanden iiijde july 1620 hier annex by
extraicte onder de cottatie vande lettre B.Item dat den verweerder voornoemde bier ghelaeden ende ghehaelt heeft to behouve van de buurloftfeeste van
syne dochtere, sodner tselve te doen vutwercken by de voornoemde bierwerckers, sullen mijne heeren darop beleiven te hooren de ghemargineerde
ghetuughen - Jan Coval doude - Robert Pengrim - Willlem de Cuuper - Jacques de puudt - Maillaert van Damme - Willem de cupere -
sbaywercker

Employerende voorts voor preuve de byletten by de verweerder ghehaelt ten huuse vande tresorier deser stede, by de welcke byckt dat tvoornoemde bier
ghehaelt es gheweest omme ghesleten te werden idne buygloft van syne dochtere, synde de voornoemde byletten alhier by extraict autentycs
ghecotteert mette lettre C.
Mids welcken clncluderende tendeert tten vyne den voornoemden heescher ghecondemneert sy inde voorgaende boete vanvyf ponden grooten vlaems
ter cause alsvooren metgeders oock inde somme van acht ponden grooten vlaems over de weerde van acht tonnen goorte bier van de voorseide
thien tonnen dannof tander twee gheconfisquert syn ten proffyte vande voornoemde bialiu by sententie van de iiijde july 1620 al inghevolghe
vande statuute deser stede
imploreratie ende protestatie naer style met costen.

Extraict van procedueren vut de rolle van boeten onderhouden voor burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe waer inne onder andere
stet tnaervolghende

op den iijde july 1620
Mahieu Coemelck verweerder jeghens den bailliu causa officy heescher tendeert tot confiscatie van twee tonnen groot bier ende tot boete van

vj pond parisis van elcke tonne als hebbende de selve ghelicht vvut de brauwerye van Jan mazeman zonder dannof biliet te hebben
als tresorier ende oock den selve ghelaeden zonder dyenaers van de heere daertoe gheauthroriseert contrarie t'statuut.
partien in persoone ghehoort ende den hantbouck vanden tresorier ghesien ende op als rupelick gheledt
burghmeesters ende schepenen recht doende opde verzochte confiscatie vnde twee tonnen by heesche vermelt hebbende selde
verclaerst verbuert ende gheconfisqurt ten proffytte vande voornoemde bialliu - stelelnde hem voorts gheheel ten alste vande voornoemde
verwerder tot recourvre vande boete by hem oock verheescht metghaeders ten laste vande vbrauwere de selve vut zynen huuse ende
brauweriye hebbende laeten gaen zoo hy te raede wert
actum den iiijde july 1620
ghecollationeeert ende bevonden accorderen by my greffier de voorseide stde
Lottin

Extraict ut seker statut ghemaeckt by bailliu burghmeesters schepenen ende raeden der stede van Poperinghe opden iijde maerte xvjc twintich
ende ghepubliceert den xjde der selver maendt waer inne onder andere staet t'narvolghende

Verbiedende oock alle weerden, weerdinnen ende andere hemlieden beneerende met bier te venten in cannen eenighe bieren te lichten vut de
brauwerien ten sy hebbende daertoe alvooren ghelicht billet vande voornomeden trsier, twelcke sy voor tlichten vande selve bieen uvt de
brauweren sullen leveren in handen vande ghesworen vbierwercerks op ghelycke boete van twee hondert ponden parisis ende tverbot
van haerlieder heerberghe voor den tyt van eenen jaere ende de verberute vande selven bieren - soo ock gheene brauwers ofte vrauweghen noch oock
harleiden knaepen, jonckwyven ofte andere wesende thaerleider dienste en sullen moghen eenighe bieren laeten lichten ut herlieden huusen ofte
brauweryen voor weerden ofte weerdinnen, tappers ofte tappereghen, ter vente, noch oock tot behouve van eenighe buryloften tsij datmen
inde selve ghifte ontfanckt ofte niet dan seidne de billetten vande tresorier in handen vande bierwerckers opghelicke boee van twee
hondert ponden parisis ende verbodt van haerlieden neeringhe voro den teydt valsvooren ende dat bovendien ghedeurende den selven
teydt neimandt en sal moghen brauwen idne brauwerye daer sulcx gheschieden sal opde verbeurte vande biere alder ghebrauwen synde ende inden
de knapen ofte dientbocen vande selve brauwers ofte brauweghen vebonden waeren de contrarie doende oock buuten de wete van haerleider meesters
ofte vrauwen, tselve niet jeghenstaende sullen de selve meesters ende vrauwen daervooren responsable sijn, ende vallen. inde boete ende verbeurte
ls voroen, bezhudens haerlider regres op de selve haerlieder knapen ende dienstboden soo sy te raede werden, ene sullen de elve kanepen ende dienstboden
daerenboven danof ghepuniert syn soomen bevinden sal te behooren.

Ghecollationneert jeghens tvoorseide statut ende daermede bevonden accoordeerende by mij greffier der voornoemde stede
Lottin

Extraict vuten handtbouck van Jacques Baert als tresorier deser stede van Poperynghe
den xxij juny 1620
nummer iiij Christiaen Kersteloot vj tonnen , drie Jacques Floor en iij Mazeman - den jste
july 1620
nr. j - Chritiaen Keteloot twee tonnen groot bier Jacques Floor den ijde july
nr. j - Christiaen Kesteloot een tonne groot bier Mazeman

Upden 30 lauwe 1621 present Nicolas vander Doene ende Frans Folcke schepenen
Willem de cuuper out 71 jaeren - Jean Coval oudt 72 jaeren - Robert Pengrim out 56 jaeren -
Manaert van Damme, oudt 28 jaeren -
Jacques de Puut, oudt 30 jaeren al ofte daerotnrent
dienaeren vanen heere deser stede ende Willem de cuuper oock dienaer gheweest hebbende
vanden zelve heere oudt 24 jaeren - ghevraecht
ghedachvaaert ende gheexamineert opden voorseiden intendit - zegghen ende affirmeren by
eede ghesaemdelick ende oock elck respectileick
dat zy wel weten dat Mahieu Coemelck ten voorleden zomere zyne docthere heeft laeten
huywen mt Christiaen Kesteloot ende dt zy noch
geene van hunlieden eenich bier ghevrocht
ofte ghelaeden hebben toe de bruyloftfeeste vande zelve doochtere dienende niettemin inde
brauwerie van Jan Maseman de jonghe dan inde gonne
van Jacques Floor daertoe zy oock niet versocht en zyn gheweest - danof zy oock gheen recht
en hebbe nontfanghen - daertoe miettemin
voughende den voornoemde Jan Coval dat hy van zyne huusvrauwe verstaen heeft tzynen
huuse yemandt gheweest hadde van weghen de
voornomde Coemelck omme bier te laeden inde brauwerie vanden voornoemde Jan Maseman
sluytende daermede hare depositie

8 mei 1621
Burghemeesters ende schepenen voor recht te doene ordonneren partien te vergaederebn met
arbiters hier inde te verkisen
omme de saecke af te legghen int vriendelick ist doenelick daer niet recht
actum den xj medye 1622
Indien partien niet en accorderen t'advys es de zaecke te consulteren met rechtsgheleerde.

12 oktober 1620

Beliefve mijne voornoemde heeren ter instantie van **Mahieu Coemelck** verweerder jeghens
den bailliu causa officy heescher tot breeder preuve te hooren
ende op eedt t"examineren den ghemartineerden - Claeys Floor - of hy by laste van zynen
vaeder ende oock van de verwerder nit en es ghegaen
ten huuse van Jean Quena - of Coval - dienar - omme te leeden alzulcke bieren als den
verwerder zoude naemen van sdeposants vaeder om de
bruyloftfeeste van zyne dochtere, de welcke ghehuwet es met Christiaen Kesteloot.
Item of hy - den voornoemde Quena niet thuus vyndende niet en ghegaen tot upde maerct
ende ander plaetsen omme naer andere dienaeren t zoucken
ende of den zelve depostnt eenighe dienaeren ghevodnen heeft.
midswlecken etc.

Claeys Floor filius Jacques jonckman te huywen - udt xvij jaeren ofte daerontrent - oorconde
ghedachvaert ende gheexmineert

upden voorschreven intendit affirmeert by eede warachtich te zyne dat otnrent achter daeghen voor de voornomde bruyloffeeste
hy deposant by laste van zynen vader ende ende ten verzoucke vanden verwereder ghegaen heeft tot den huuse van jean Coval sheeren dienaere alhier ten
fyne van hem te zegghen dat hy zoude commen laeden alzulcke bieren als den zelven verwerder begheerde te lichten jeghens de zlve bruyloftfeeste ende de
zele Quena niet thuys vyndende is hy deposant ghegaen tot de stenen brugghe neffens douden maerckt desr stede omme naer sheeeren dienaeren t ziene te zelver fyne ende
aldaer oock gheene vyndende is naer huys ghegaen doende aldaer zynen vader ende anden verweerder danof rapport die tot zyn comste ...

28 november 1620
Believe mijne voornoemde heeren ten versucke van Mahieu Coemelck verweerder jeghens den bailliu caua officy heeshce te hooren ende op eedt
t'examineeren de persoonen alhier ter marge - Jacques van Caeyseele & Chrsitiaen Kesteloot - of zy ten versoucke vande verweerder niet en
hebben upden xxiij ofte xiiijde in juny laetstleden ghesocht nar de dienaeren deser stede ende gheene andere vyndende dan jan Coval d'oude of hy den
zelve Coval niet en hebben ghevraecht omme t commen op eenen waghen laden de bieren die den voornoemde verwerder zoude willen brenghen ofte
coopen ten huuse van Jan Maseman de jonghe ende of den voorneomde Coval nit en zeyde ande ghemergineerde dat hy zieck was ende de zelve bieren eit en cosnte laeden.
Item of zy niet wel en weten dat den verwere ghetoust heeft - odnertusschen doende zouckende naer dienaeren - drye heuren tydts ende bet.
Den ghemargineerden - jan Coval - of Jacques vn Caeyseele .... blad weg ...
gheweest ten fyne vande voorchreven bieren
ende of hy alsdan niet ziecke en was ende hem verclaerste dat hy tzelve niet en conde doen
Presenterende den verweerde up eedt in supplemente van preuve te verclarsen dat hy de voornoemde caeyseele ende kesteloot gehsonden heeft eenighe
dienaren te soucken ende dat zy weerkeerende den verweerder verclaersden gheene gehveonden thebben dan jean Coval voorseit ende dat den zelve Coval zeyde zeick te zyne.
mids welcken den verwe'erder condluderende tendeert ten fyne van neit ontfanghelick, quade caus, quytte met costen.

Enqueste judiciale ghehouden upden voornoemde itnendit by Andries Rabvbault, burghmeester vande et ende Corneel Pierens, schepene den xxviij novembris 1620
Jan Quena dinaere vanden heere d'eser stede - oudt lxx jaeren ofte derontrent - oorconde, ghecachver ende gheexamineert opde voroseiden
intendit, - tuucht ende affirmeert voor de waerheit dat onlancx voor den huywelicke vnde dochtere van Mahieu Coemelck alhie verwerder - te
weten svrijndaechs ofte saterdaebhs daer te voroen - den deposant thuys vommende ontrent den avont zyne huusvrauwe hem zeide dat men vande
huyse vanden zelve Coemelck tzynen huyse gheeest hadde omme bier te laeden, inde braueri van Jan maseman, zonder dat ....

Jacques van Caeyseele temmerman van zynen style - oudt xxxiij jaeren ofte derotnrent - oorconde ghedachvaert ende gheexamineert alsvooren

afirmeert by eeede dt hy deposant voor thuywelick vande dochtere vande voornoemde Coemelck zynen schoonvader ghegen is by laste vanden zelven
Coemelck ten huyse van Jan Quena sheeren dienaere verzouckende dat hy zoude willen commen ten huyse ofte brauwerie van jan Maseman omme bier te laeden
jghens de voornoemde buryloft emmers tot behoufve vanden voornoemde Coemelck toespreckende hy deposant mondelynghe den voornoemde Quena
die voor tviercante ofte geole ande vanghenesse zat deviserende jeghen de ghevanghene daerinne zynde - welcken Quena zeide dat hy zieck was
ende gheen bier en conde laeden ende dat den deposant zoude gaen tot de maerct ende dat Candelare daer was danof
eenen andere dienaere diemen onder tvolck zoo naemt
daernaer den deposant den zelve dienaere ter maerct niet vyndende noch oock andere is naer den huyse vanden voornomden Maseman ghegaen ende
vyndende onder weghe Jan Keersebock ende jan van Trecht vaetgenvoedrs vraechde hemlieden oft zy tzelve bier inieten mochten laeden, die hem zeiden
dat neen
eindynghe naer dat den voornomden Coemelck ende Christiaen Kesteloot wel drieeuren naer de dienaeren veroutct ende ghesocht hadden
ende neimandt vyndende, hebben zelve eenighe tonnen bier ghelaeden in nombre van drie naer zynen beste memorie zonder
't zeker ghetal van dien onthoduen thebbene
slutyende daermede zyne depostiei

Christien Keteloot filius Chrsitiaen oudt xxvj jaeren ofte aerotnrent ... bevestigt dit relaas.

31 juli – Bruiloft en bier

Actum den lesten july 1621
Intendit omme den bailliu causa officy heescher
jeghens Caerle Baert, verweerder voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe.

Alvooren den heescher tot preuve van zynen intendit emploieert dordonnance van de iiijde maerte 1618 ende ghepubliceert den xjde daer naer
aengaende het laeten volghen van bieren aen werden ende voor bruyloften en alhier ghecotteert lettere A.
Item dat den verweerder ontrarie de voorseide ordonnantie ende sonder bylet vande tresorier heerft laeten volghen aen Jan Teghele
voor syn eyghen bruyloft ghezonden in julio laestleden, twee tonnen bier, blyckt by sverweerders kennesse ghedaen opden xiiijde novembris 1620
apud acta, dies extraict hier mede es gaende onder de cottatie vande lettere B.
Sonder dat den verweerder can voorderen d'excusen ofte pretext by de vornomde confessie ghenoucht van dat deen tonne soude gheweest hebben jeghens
den ommeganck.
Aenghesien den verweereder niet en sal proberen de selve tonnen jeghens den voornoemde ommeganck thebben gheweest hoe wel al tselve impertinent es,
midts op soodanich pretext eenighlyck de voorseide ordonnantie soude connen maecken illusoire.
Soo hem oock niet excuseren en can int regard van dandere tonne, te causeren dabsentie vanden tresorier ende datter niemandt thuus en soude

gheweest hebben.
verbant ghenomen sulckx waerachtich waeren ende by den verweerder wierde gheprobeert en soude nochtans niet wesen relevant, vut redene dat in sulcke
ghevalle den verwerder soude hebben moeten verwachten de compste vnde voornoemde tresorier ofte van yemandt van synen huuse.
Mids welcken etc.

Extraict vut de rolle van boeten onderhouden voor burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe waer onder andere
stat inde zaecke vande bailliu casa officie heescher, contra Caerle Baert verweerder tnaervolghende:
Winnebroot over den verwerder zecht dat deerste tonen inneghedaen is omme ghesleten te zyne ten huuse van Jan Teghele ten ommeganghe zoo den zelven
Techele ande verweerder ten byzyne van haere kenchten verclaert heeft, nopende de tweede tonne daat hy Tecchelen ten huuse vande tresorier
gheweest heeft omme billet ende den zelve noch niemandt anders aldaer nyet thuys vyndende ghegaen is ten huyse van Cornelis Pierens doude
voorschepen doende hem de kennesse met belofte van tstederecht te eaelen, welcke Pierens hem zeide dat hy de tonne indien zoude ende dat
hy dies te wete zoude oden kennen den tresorier ende den bailliu persisteert zynen heesch ende midsdien beede partyen ende ter preuve by ordre
actum den xiiijde november 1620
accordert mte trolel van proceduren toorconde Lottin 162

23 juli 1620 – Vagebonden

Heesch ende calaigne omme den bailliu causa officy heescher jeghens ende ten laste van Jeroomsme Michiel ghevanghen verweerder
voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

opden xxiijde july 1620
Jeroon Michiel, jonckman, oudt Xvj jaeren ofte daerontrent, voort ghevraecht ende gheexamineert, zecht ghebooren te zyne van Grevelinghen
wesende coorddrayer van zynen style, den zelven styl gheleert hebbende int voorbourch van Sinte Rita ofte Ryssele, met eenen N. Zagher - den
zelven styl niet ghedaen hebbende ghedeurende den tydt vanden laetsten jaere - obsterende zyne indispositie, hebbende zekere tydt als van twee maenden
araengappelen vercocht ende den resterende tydt vanden zelve jaere zyn broodt ghebedelt.
Inden eersten es warachtich dat den voornoemde verweerder upden ommeganckdag laetstleden alhier binnen der stede ghecommen is,
bedelende van deure te deure
Kendt dit artickel
Up welcken voorschreven dach ontrent den avont ghegaen is met eene van de coplicen in eht hommelhof van Jacques Diedeman
afsydende aldaer de rancken vande dierssche perssen ende brekende de perssen en derghelycke
Ontkendt dit article zegghende dat hy gheen mes over hem hadde.
Cause dat den voornomde verweerder bij eenighe persoonen woonende niet werde van tvoorschreven hommelhof ghevanghen ende in handen vande here ghelevert
es gheweest

Zecht ghevanghen gheweest thebbene by eenen deinaer zonder oorsaecke - ontkennende tssurplus.
Zijnde alhier oock te noteren dat den voornoemde verweerder gheene fixe residentie en heeft, nemaer ter contrarien es vagabonderende ende
levende byde aelmoessen vande goede lieden allessins contrarie den placcate vande bagebonden.
Es hierup hier vooren gheandwoort
Mids welcken dheescher concluderende tendeert tenfyne dat den verweerder by ulieden heeren sententie diffinityfve ende over recht ghewyst
ghecondemneert in alzulcke arbitraire ofte andere amende als uwe edele bevinden zal te behooren
imlorerende etc.

den Bailliu heescher gheadmitteert zynde ter preuve verdraecht hem vande zelve preuve - verzouckende -
zecht upde kennesse vanden verweerder actum xxiiij july 1620
Up als gheledt de wet recht doende ter maeninghe vanden bailliu - heeft ghewesen ende den verweerd'r ghebannen - wyst ende bandt hem by desen - buuten deser stede ende jurisdictie den tydt van eenen jaere - - Verbiedende hem middelertyt daerinne te commen up breeder ende arbitrarie correctie
daervut te scheeden binnen zonneschyne
actum den 24 july 1620

Heesch omme den bailliu causa officy heescher jeghens ende ten laste van Jan de Voghelaere ghevanghen verweerder
voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Upden xxiiu july 1620
Jan de Voghelaere ghevanghene jonckman te huywen - oudt xviij jaeren ofte daerontrent - voort ghebraecht ende gheexamineert -
zecht ghebooren te zyne van Exounces ende saeywercker te zyne van zynen style - de zelve neerynghe niet ghedaen hebbende binnen xviij maenden
hebbende hanghende den zelven tydt ghevrocht ande zuudleye - is doorschept voor - leet by Passenhandaele
tot kersdach laetstleden
tzydert welcken tydt hy zyn broodt ghebedelt heeft
zecht oock niet te kennen de anderen wesende gehvanghen ten zelven daeghe

Inde eersten es warachtich dat den voornoemde verweerder ghecomen is opden ommegancdach deser stede met drye z!jne medecomplicen tot voor
de huuse ende pachtgoede dar Pieter Hallynck jeghenwoordelick woont, vraeghende de voornoemde verweerder om eene aelmoesse.
Kendt de artickel in forma.
Hanghende welcken de zelve sverweerder complicen ghegaen zyn inde melckaemer vande voornoemde Hallynck alwaer zy diefvelick gheweirt hebben
drye zoo vier casen
ontkent dit article emmers indien tzelve gheschiet is by andere en heift tzelve niet ghesien - zecht niet min alsdan ghesien thebbende ten desen
hove - zeker ander gaper hem onbekent in ghetale van drie - de welcke hy die spreickt zach loopen ende den man vanden huyse met anderen achter hemlieden

blyfvende hy die spreickt achter -
hoorende alsdan de lieden vanden huyse zegghen dat de zelve gapers aldaer eenighe caesen ghenomen hadden - ontkennende tsurplus van dese twee
artickelen.

Twelcke by den verweerder bemerct ende ziende dat gheene vande domestycken vande voorschreven huuse tselve en bemercten, heeft den verweerder
ende voorschreven zyne complicen ghewesen met zijen handen - dat zy voortgaen zouden in haerlieden diefverijen.
Corts daernaer den voorschreven verweerder mt de voroschreven zyne complicen van aldaaer vertrocken zynde, es den voornoemde Hallynck vande voorschreven
diefverijen by eenighe zyne ghebeuren gheadverteert gheweest - den welcken ter assistentie vande voorschreven sijne ghebeuren den verweerder ende zyne
complicenghevlght heeft - de welcke de vlucht annaemen ende hemnieden hebben ghehouden verholen in vruchtn, zulcx dat den verweerder by eenighe
landslieden in vruchten ghevanghen ende dernaer in handen vande heescher ghelevert es gheweest.
Zecht ende bekendt byde landslieden ghevanghen gheweest thebbene maer niet inde vurchten nemaer ghaende zyne wech deure -
zonder oock gheloopen t'hebbene als niet hebbende misdaen.

Boven dat alhier te noteren - doet dat den voornoemde verweerder gheene fixe residentie en heeft, nemaer ter contrarien, es bedelende ende
vagabonderende van stede te stede, levende up zyne diefverijen ende aelmoessen vande goede lieden allessins contrarie de placcaete
ontkent eenige viverie ghecommiteert tehbbene, kendt ghebedelt t'hebbene tzydert kersdach laetstleden.

mids welcken den heescher concluderende, tendeert ten fyne dat den verweerder by ulieden heeren sententie diffinityfve ende over recht ghewyst
ende ghecondempneert wert in alzulcke arbitrarie ofte andere amende als uwe edele naerpmerite van de faicte zal bevynden te behooren
implorerende ende protesterende naer style.

overmidts sverweerderrs denegatie de wet admitteert den heescher ter preuve - actum 24 july 1620
De wet heeft ghewesen ende den verwerder ghebannen zoo men hem bandt by desen - buuten deser stede ende jurisdictie van Poeprynghe
den tydt ende termyn van vijf jaeren
actum ter scheeden binnen zonneschijne - verbiedende hem hanghende de zelven tydt daerinne te commen up pene van gheesselynghe -
gheprminceert in ghebannen vierschaere den 2de ougst 1620
Heesch omme den bailliu der stede van Poerynghe causa officy - heescher jeghens ende ten laste van jan Willems verweerder ghevanghen
dienende voor ulieden myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Jan Willems ghevanghen ghebooren van Inghelandt - oudt xxij jaeren ofte daerontrent - gheexamineert upde faicten ende delicten
hierby vermelt - zecht tnaervolghende

Inden eersten zecht dheescher den verweerder te laste dat hy heeft gheloopen vagabon achter lande onder tdecksel van bedelen
sprekende de goede landslieden straffelick ter
ende zy hem ghelt gheven zouden alles in contrarien vande placaeten van hemieden hoogheden.
erst dat hy niet langher zyn broodt ghebedelt en heeft dan acht daeghen voor zyn ghevanck alhier hebbende daer te vooren ghevrocht ande zuutleyde tzydert de maent
van meye laetstlden - kennende ghevraecht thebbene in diversche landslieden huysen gley - vraecht t'hebbene naer een stick teeten nemaer naer gheen
ghelt.

Ende onder andere commende met .... ende .... ten huuze van Caerle Wyckaert heeft den verweerder naer heeschen van ghelt ende anderssins
ghestolen een babyne vlassen gaeren.
ontkendt dit artikcle ende de twee naervolghende.

Toedien ten huuze van Mahieu Caillau naer ghelycken heesch van ghelde ende teten gheholpen zyn beste doen om te stelen den mantel, wambays
ende cazacke vnde zelve Mahieu dannaf de dieverye zoude verlooren gheweest hebben en hadde de zelve Mahieu den verweerder ende de zyne
met en faicte neit betraept.
Hebben toedien noch ghestolen ten huuze van Adriaen Friemaut een vrauwen rock ende een saeplaeken ende een sjortcleet

Ende tot betoogh dat zy op alzulcke diefverie vut gaen - heft den verwerder met de zyne pinstocken met haecken an, daer toe bequam ghemaeckt om
open te trekcen eenen schuufveynsteren - zoo zy ten huuze van den voornoemde Caillau ghedaen hebben ende te ghecryghen cleeden ende ander meublen
wut de goede lieden huuzen zodner daer binnen te commen.
Ontkent dit article.
ghevraecht opt faict van zyne compaignons medeghevanghen - zecht niet ghesien noch versaen te hebben da zy yemandt eenich onghelyck
ghedaen hebben, zecht oock dat hy wut inghelandt ghecommen is ontrent meye laetstleden ende daer hy den stul van cleermaecker gheleert ende ghedaen
hadde
actum present t'colelge vande wet den 20 december 1619

Al welcke zaken loopyngthe achter lande vagabonde in contraventie vande voorseide placaten ghelt heeschende ende diverye niet lydelick en zyn zonder
criminele ofte lyfvelicke punitie anderen tot terreu ende exemple.
Concludernde by dien tendeert dheescher ten fyne by ulieden heeren sententie diffinitifve ende over recht
den verweerder ghecondemneert zy ghefustigneert te zyne met scherpe roeden tot den bloede ende voort ghebrandmaerct
metten teecken dezer voornoemde stede - hem bannende wut de lande ende graefschepe van Vlanderen met condemnatie inde costen ende
mysen van justitie - protesterende ende implorerende naer style.

Burghmeesters ende schepenen rech doende ter ameninghe vanden bialliu - hebben ghewesen ende den verweerder ghebannen buuten de landen ende

graefschepe van Vlanderen den tydt end termijn van vyf continele jaren te scheede nbuuten deser stede binnen zonneschyne ende buuten de
landen binnen derden daeghe - verbiedende hem daerinne te commen hanghende den zelven tydt up lyfsraf ende breeder bansure
ghepronunchiert in open ghebannen vierschaere den laetsten dach van 1619.

Heesch omme den bailliu casua officie heescher jeghens Jacob David ghevanghen verweerder dienende voor mijn heeren burghmeesters ende schepene'n der stede
van Poperynghe.

Jacob David ghevanghene verweerder ghebooren in Waelsch Inghelandt, jonckman oudt xxj jaren ofte daerontrent -
gheraecht upde naerolghende articelen zecht tgonne hier naer volcht.

Inden eersten zecht dheescher den verweerder te laste ende in faicte dat hy omme zeker zijne voorgaende delicten es criminelick ghejusticiert
met fustigatie byckende by de teekenen, striepen ende wevels noch in zynen rugghen wesende
ontkendt dit article.

Naer welcken hem niet beterent heeft hem zoo verweerder vergheten als dt hy heeft gheloopen achter lande met zyn complicen vagabonden in contraventie
vande placaten van haere hoogheid.
Zecht niet langher dan achte daeghen zyn broodt ghebedelt te hebbene eer hy ghevanghen waert hebbende daer te vooren ghevrocht ande Zuutleye
ende daer te vooren te Beverdick up laetende noynt in dienste
militaire gheweest thebbene ende dat hy over onderhalf jaere ofte daerontrent gheocmmen is ut Inghelandt dar hy altydts hem met landtswerck
beneert heeft.

Ende gaende alzoo van teen quaet in tander dat hy met zyn voornoemde complicen up pretext van bedelen heeft hem ghetransporteert ande goede lieden landshoven die handelen, ansprekende ende heesschende ghelt ende daer zy connen ende moghen stelen de goede lieden goedynghen, daertoe hebbende ghepinde stocken met haeken.

Zecht naer ghene ghelt ghevraecht thebbene nemaer allemel naer teeten, hebbende niet min met zyne voornomede compaignons van eenighe luiden
wat ghelt ontfanghen - zonder tzelve gheheescht t'hebbene ofte quaedt daertoe bedwonghen ende dat zy ten tyde dat zy gehvanghen waeren tsamen vergadert
hadden otnrent acht stuyvers.

Ende onder andere ten huuze ofte hove van Caerle Wyckaert es den verweerder met de zyne ghecomen raghen de vrauwe - die alleen in huus was - of
zy hemlieden wile rycke maken - waeroppe zy zegghende dat zy zelve arm was hebben ghevraecht om elck een stuck gelts dat zy oock niet ghegheven hebben
eyndelinghe ghevraecht om een almoesse.
Ontkennende tsurplus van desen heesch ende faicten daerby gheposeert - hierby present tcollegie vanden wet den 26 december 1619

Ende by dat zy besich was met snyden oft gaen heeft den verweerder - damits een van zyne medecoplicen - ghestolen een babyne vlassen gaerne ende
zyn alsoo van daer ghegaen.

Treckende voorts naer thof van Mahieu Caillau hebben ghevraecht als boven eerst om ghelt ende daernae om teten ende den voornoemde Mahieu
binnen ghegaen zynde om te snyden, heeft de verweerder met de voornoemde pinstock open ghepyest de schuufveynster
van zyn camer ende ghepoocht te stelen den mantel - cazake ende wambaeys vande zelve Caillau - dat hy ofte de zyne zouden ontwyffelick
met heurlieden haecken vutghecreghen ende ghestolen hebben - ne hadde den zelven Mahieu te naeganghe gehcommen ende daeraf den verweerder berespt -
die met de zyne al ten hove ut gheynken zegghendede onder anderen dat hy niet en hadde dan zynen handchoe - dae hy apparentelyc
k af ghedaen hadde om te beter
zyn diefverye te vulcommen.
Welcke crimen ende delicten niet lydelick en zyn zonder capitale ende lyflicke punitie anderen tot vreeze ende exemple.
boven dat hy noch met zyn complicen heeft ghestolen ten huuze van Adriaen Renaut een vrauwen rock ende een slaeplaken ende een shorcleet

Mids welcken dheescher concluderende tendeert te nfyne by ulieden heeren sententie diffinitive ende over recht den verweerder ghecondemneert zy gheleet
te zyne ter oue marct deser stede ter plaetse patibulaire ende aldaer gheexcutert zy metten baste zoo datter de doot naer volght met
confiscatie van zyn goeden waer die ghestaen ofte gheleghen zyn met condemnatie inde costen ende myzen in justitie
implorerende ende protestatie met style

Burghmeesters ende schepenen recht doende ter manynghe vanden bailliu haeren wettelicke maenheere - hebben ghewesen den voornoemde Jacob Davidt
verweerder hier teghenwooridch ghebannen buuten den lande ende graefschepe van Vlaenderen den tydt ende termyn van vyf continuele jaeren -
te scheyden buuten deser stede ende jurisdictie binnen zonneschyne ende buuten den lande binnen derden daeghe - verbiedende hem han,ghende dien
daerinne te commen up pene van lyfstraf ende vbreedere bansure
Gepronunchiert in opene ghebannen vierschaere den laetsten december 1619

11 augustus 1620 – Huis in de Yperstraat – hoek Meessenstraat - SAP 397

Jacques Leroy ende Christyne zyne huusvrauwe nemen een lening op bij **Nicolaes Vander Doene**
verbindende daerinne een huys ende erfve met alle de edificien ende timmeraige daerup staende -
ghestaen ende gheleghen ten houcke van de Ypersreaete ende Meessenstraete deser stede - abtoutterende van zuuden daeldinghen van Pieter Moenaert - van oosten Claeis Michiel ende zynen broeder -

belovende de voorseide vercoopers breeder bezet ende ypothecque te doene binnen den tyt van drie jaeren - ten contentemente van en coopere ofte by faulte van dien - tvoorseide kapitael bedraghende tweeendertich ponden grooten up te legghen ende rembourseren met de verloopen
naer rate van tyde in goeden ende ghepermitteerden ghelde

2 september 1620 – Huis op den Overdam - SAP 397

Jan Bedoul ende Adrianeken zyne wettelicke huusvrauwe nemen een lening op bij **Franchois van Beveren -**
als voocht van Fransken ende Mayken - de kynderen van Osten Bredoul gheghenereert by Maeyken de dochtere vanden voornoemde Franchois ...
verbindende daerinne een huys ende erfve staende ende ligghende op de oostzyde van den Overdam binnen deser stede -
van zuuden tstedestraetgen - van noorden Gilis Verborch ende van oosten de zelven Gillis - loopende met eenen waterganck tot de Schipvaert ....

22 september 1620 - Jerusalem - SAP 397

Jan Barvoet filius Gheraerts compaererende in persone verbyndt tot verzekertheit vande weezepennynghen van zyne vyf onbejaerighe knderen-
gheprocreert by **Margriete filia Robert Maennen** zyne huusvrauwe -
bedraghende eenentwyntich ponden grooten zonder juste calcullatie - de zelve kynderen vervallen ende ghesuccedeert byde doot ende overlyden van de voornoemde Margriete haerlieden moedere -
een huys metten erve daer onder ende achter ligghende ghenaemt **Jeruzalem** ghestaen ende gheleghen inde **Elsenbrugghestraete -**
streckende van oosten Ulryck Nicolays ampman - van noorden de zelve straete - van westen Gooris vanden Abeele ende van zuuden Jan Roens doude –
van te vooren belast met een erfvelicke losrente ten proffycte van Jan Devos zonder meer ende dit al er acceptatie van Andries Rebault uppervoocht vande wesen omme executie
Actum present den zelven Rebault - burchmeester ende Pieter van Daele schepene den xxij 7bre 1620.

23 september 1620 – Berhuring hofstedeke te Proven - SAP 397

Alzoo **Cornelis Pierens** ut crachte van acte van wysdom in handen omme nooten ende ploten ghegheven by myne heeren burghmeesters - landtshouders schepenen ende ceurheers de stede ende casselrie van Vuerne -
ghestelt hadde te gheven ter haulche **een behuust hofstedeken gheleghen inde prochie van Proven -**
jeghenwoordelick bewoont by - **Guillaume van Bambeke**
groot onder hofstede ghers ende zaylandt neghen ghemeten twee lynen ende L roeden -
omme daeranne in dele te verhaelen de verloopen van eene rente van dertich ponden parisis by jaere verachtert volghende den inhouden vande zelve acte ende dat ten ghestelden daghe het voorseide hofstedeken ghebleven is upden voornoemden Pierens als meerst biedende ende laest verhooghere up thien ponden parisis elck ghemet -
voor eenen tyt ende termyn van drie, zesse ofte neghen jaeren -

zoo eist dat de voornoemde Pierens comparerende in persone heeft ut crachte van zyne voorseide heure tvoorseide hofstedeken ende landen daermede gaende voort verheurt ende ghegheven in pachte an **Maillaert Staelen**
ten desen present ende den zelven pacht accepterende ende dat voor eenen tyt ende termyn van vyf jaeren - innegaende teerste jaer van diere te baefmese naestcommende xvjc twyntich wanof teerste jaer vallen ende verschynen zal te bamesse int jaer xvjc eenentwyntich ende alzoo voorts van jaere te jaere totten expireren vande voorseide vyf jaeren ende dit voor de somme van thien ponden parisis by jaere elck ghemet - zuuver ghelt utbrynghende tsamen viermaeltwyntich achtien ponden xiiij schele tsjaers boven twee dubbel ducaten eens onvermindert den prrincipalen pacht ende dat over den lyfcoop theerynghe mysen van justitie ende andersins byden voornoemde Pierens ghedoocht tot Vuerne ende elders int verheuren van tvoorseide hofstedeken -
welcke voorseide twee dobbel ducaten ofte de weerde van dien den voonoemde Maillaert Staelen – heurdere - belooft by desen te tellen ende furnieren anden voornoemde Pierens - verheurdere - te kersmisse naestcommende –
belovende oock de zelve jaerelicksche heure te betaelen alle jaere te baemesse al teenen payemente waervooren **Jan de Roo** ende .... *niet ingevuld* - beede ten desen present ende medecomparerende hemlieden ghestelt ende gheconstitueert hebben - zoo zy doen by desen - boorchen ende principael - elck voor eene ende een voor al - in solidum ende zonder divisie ofte excussie -
verzouckende den voonomden heurdere metgaders zyne voorseide boorghen ende elck van hemlieden respectivelick inde betalinghe vande voorseide twee dobbelen ducaeten ende jaerelicksche heure by ons schepenen onderschreven ghecondemneert te zyne op heerelicke ende parate executie -
ende wy ghehoort de voorseide belofte ende verzouck –
hebben de zelven ende elck van hemlieden in byszondere daer inne ghecondemneert ende condemneren hemlieden by desen up heerelicke ende parate executie ende hebben met ghelycke consten dese thaerlieden laste ghewesen executoire -
nietjeghenstaende verjaerthede styl ofte usancie ter contrarie danof den voorseide heurdere ende borghen gherenunchiert hebben ende renunchieren by desen
Actum present Maillaert vande Goosteene ende Pieter van Dale - schepenen –
den xxiij septembris 1620

16 oktober 1620 – Jan Timermans heeft schulden bij de abt – Renten – SAP 397

Comparerende in persone **Jan Timmerman filius Jans** denwelcken hem vyndende gheexcuteert gy huyssier vanden hooghe raede ten verzoucke van mijn eerweerde heere den prelaet van Ste. Bertins tot betalynghe van zekeren notables omme die hy den zelven heere ende prelaet shculdich is van zeker admondatie ende heure by hem neffens loys Gerssin vanden zelven heere ghenomen, den zleve ncomparant ten fyne van suceance van de zelve executie heeft hem verbonden ende belooft, zoo hy doet by desen anden zelven heere te betaelen binnen drie maenden naer daete deser de somme van twee duysent guldenen ten goeden bevynde van meerder somme die den zelven heere goet heeft ter cause van admodiatie voorschreven up pene van te verbeuren ten proffyte vande kercke van St'e; bertins deser stede de somme van een hondert guldenen ende dat al ter acceptatie van jo. Franchois van Waelscappele, bailliu generale vande voorseide abdye ende zonder innovatie ende prejudicie vnde ontgonnen executie voorschreven
Actum present Cornelis Pierens ende Jan Makeblyde, schepenen den xvjde octobris 1620

18 oktober 1620 – De wet vernieuwd - SAP 435 - folio 58

De wet deser stede vermaect by den eerweerde abt van Sinte Bertins, heere der selver stede upden xviij octobris 1620

Burghmeester vande commune - Jan Fobert
Burgmeester vande wet - Andries rebault
schepenen:
Nicolais vander Doene - jaecques Wyts - Franchois Keerne - meester jan vander Foosse - Pieter van Daele - Franchois Folcke - jan Folcke -
Jan Jacobssone - Cornelis Pierens de jonghe - Jacob vander Schaeve

Tresorier - Jaecques Baert

quartier vanden berecht van burghmeesters ende schepenen vanden jaere beghinnende sint Lucasdaghe 1620 ghetocken by lote van den xx ste octobris int selve jaer - 1620
1° Andries Rebault, burghmeester vande wet - Meester jan vander Foosse - Cornelis Pierens de jonghe
2° Nicolais vander Doene - Franchois Folcke - Jan Jacobssone
3° Jacques Wyts - Pieter van Daele - Jan Folcke
4° Jan Fobert, burghmeester vande commune - Franchois Kerne - Jacob Verschave

20 oktober 1620 – De raden van de stad gekozen - SAP 435 - folio 58 verso

Raden deser stede ghecooren ende ghedenomeert by burghmeesters ende schepenen den xxste octobre 1620

Jacaues Baert, treorier - Pieter vande Peerboome - Guillaume Rouveroy - Cornelis Pierens d'oude -
Jan Makeblyde - Nicolais Babelaere - Maillaert van Goosteene - Jan Denys - Christiaen Mannen - Nicolays Questroy - Nicolais Beke

Refectiemeesters ghecooren ende ghednomeert by burchmeesters, schepenen ende raden deser stede upden xxvj octobris 1620
Meeester Jan vander Foosse, schepene
Christiaen Mannen, raedt

contrerolleur - Pieter vande peerboome

Maillaert vande Goosteene ende Christiaen mannen, refectiemeesters vanden voorleden jaere zyn ghetauxeert over haerlieden gaige ordinaire elck
xij ond parisis ende hierboven ten regarde van de lastighe wercken ghevallen ten selven jaee elck xxxvj pond ende maeckt tzamen iiijxx xvj pond parisis

De wedewe van Andries Makeblyde, de overleden contrrolleur ende Pieter vande Peerboome, ghesuccedeert in syn plaetse zyn tzamen ghetauxeert
voor de dienst by hemlieden daerinne ghedaen gheduerende de tyt van de voornoemde jaere - c xxiiij pond parisis

Nicolais Babelaere als gaugierder van de wynen ende bieren vande voorleden jaere is ghetauxeert c xij pond parisis

22 oktober 1620 – Stichting jaargetijde in de kapel van de Penitenten - Renten – SAP 397

Jan Wydts filius Cayseers ende Mayken zyne huusvrouwe,
beede comparerende in personen
de zelve huusvrouwe ten naervolghende zaecken byden zelven haeren man thaeren danckelick gheauthoriseert,
hebben ut pure devotie, charitate ende goede jonste
die zij draghende zyn an tconvent vande grauwe zusters van der ordre van St. Franchois
neffens St. Jans kercke binnen deser stede
ghegheven ende opghedraghen
by titel van donatie ende warmen handt,
zoo zy gheven ende draegen up by desen,
ten proffytte, oorboire ende behouve vanden zelven convente
ende ten acceptatie van zuster **Marie Fegon**,
moeder vanden zelve convente
eene erfvelicke ende onlosselicke rente van twee ponden grooten vlaemscher munte
by jare - innegaende den eersten lauwe xvjc eenentwyntich naestcommende - ende zo voorts van jaere te jaere, - eeuwelick ende erfvelick
ende onwederroupelick ghedeurende
die de zelve donateurs beloven te betaelen haerlyeden leven ghedeurende ende naer haerlyden overlyden zal de zelve rente by haerlyeden hoirs ende aeldynghen bezet moeten zyn up souffisanten grondt van erfve,
te weten deen helft ten eerste doot vande zelve donateurs
ende dander helft ter laetste doot by de zelve respective hoirs ende aeldynghen
die tgoet vande zelve donateurs van elck van hemlieden deelen ende proffyteren zullen,
welck goet de voorseide donateurs daerinne van alsnu voor alsdan verbonden ende verobligiert hebben, - zoo zy doen by desen
ende zal ter eerste doot de lanccst levende schuldich blijven
zoo zij belooffven by desen te betaelen,
d'een helft van de zelve rente zyn leven ghedeurende
Dies wert de voornoemde moedere ende haere successeurs in officie
daervooren ghehouden ende verbonden te doen doene ende reliveren **een messe van requiem inde capelle** vanden zelve convente over de zielen vande voorseide donateurs ende alle haerlyeden vrienden ende maeghen **upden vergulden wonsdach voor kersdach** in elck jaer eeuwelicck ende erfvelick ghedeurende als vooren
met inninghe naer costume
Actum present Jan Fobert, burghmeesters vande wet ende Jaecques Wydts schepene
den xxijden october 1620

23 oktober 1620 – De abt en Vandezande en de molenwal van de Ieperstraatmolen - Renten

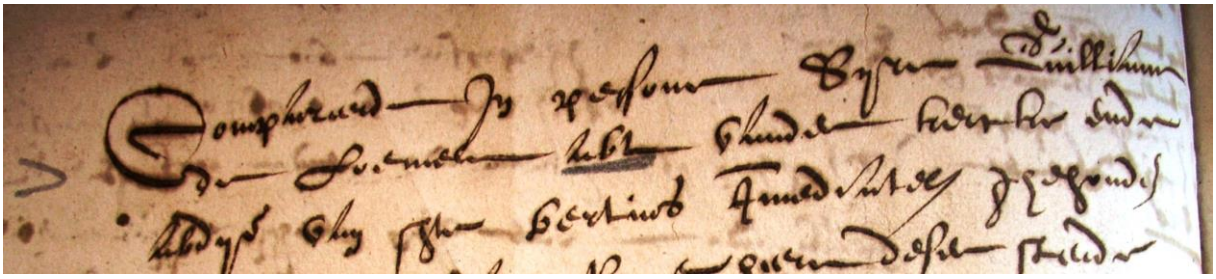

Compareerde in persone seigneur **Guillaume de Loemele**, abt vande kercke ende abdye van Ste. Bertins imediatelick gehouden vanden stoel van Rome, heere deser stede ten eender zijde Ende Jan Vander Zande, drappier woonende binnen dese stede te andere
Te kennen ghevende hoe dat den selven heer prelaet omme tmerckelick proffyt ende commoditeyt vanden voorseyde abdije upghedraeghen heeft ende verlaeght up desen
by forme ende lysten van laeghe ten proffytte, dorbor ende behoufve vande voornoemde Jan Vande zande,
Erfvelick ende onherroupelick,
Twee ghemeten lants, ghars wezende, ligghende inde Haeghebaerthouck deser jurisdictie in een meerder partij van acht lynen xvj roeden ghers
danof tsurplus toebehoort den selven heere,
weesende zuuver ende onbelast
aboutterende den selven twee ghemeten van westen in de beecke – van oosten Pieter Vande Maesvalck causa uxoris – van noorden den selven heere van den Zande, de kynders van Joris Vaneghen ende van zuuden met een houck ten zuudwesthende
Metgaders van oosten daermede gaende waer vooren den voornoemde Jan vande Zaede de voornoemde heere ende prelaet
ghecedeert ende upghedreghen heeft,
zoo hij doet by desen
by vorme van wederlaeghe ten proffytte ,dorboire ende behoufve vande voornoemde abdye ende convente van Sinte Bertins,
erfvelick ende onwederroupelick als vooren
twee ghemeten xxiiij roeden partije gharslandt ende jeghenwoordigelick saeylandt
hem Zande toecommende by coope jeghens Franchoys Vlamynck filius Lyvens
ligghende inden Haeghebaerthouck deser jurisdictie,
streckende zuut ende noort,
aboutterende op de Yperstraete, doostzyde ende zuuten de eertijden Frederycq Nicolays causa uxoris ende van de weduwe van Jan de Guide
De westzyde den muelenwal vanden voornoemde convente ende tlant van Jaecques Weyns causa uxoris
wesende zuuver ende onbelast
ghereserveert sheerelicke erfvelicke rente van iiij pond parisis by jaere in den selven huere neemt tzynen laste dus moet hij Jan Vandezande den voornoemde huere volghen in bloete
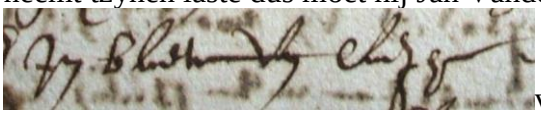 van laeghe een witte aultre fyn baye,
zonder voorder bate ofte toeghevens
ende zall het mede smelten ‘tgonne den voornoemde Jan Vandezande anden voornoemde heere prelaet schuldich is van lantspacht van een partije lants van iij roeden vij lijnen metgaders een half vierendeel lants
dus zal den selven Vande zande metgaders zijn hoirs ende aeldynghen vermoghen te passeeren over den steenwech naer tvoornoemde lant
hen by forme van laeghe opghedreghen omme tselve te
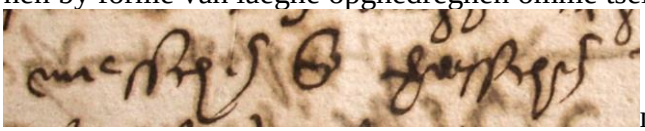 messchen ende veresschen daer op te voeren ofte andersins tsynen gheryfve
nopende den lantspachten vande twee voorseyde verlaeghde partijen
elck zal ontfanghen den huere van de lande hen bij desen laeghe toeghecommen

beginnende ten baefmesse 1620 laetstleeden
ende zal den voornoemde Zande ontfaen vande voornoemde partye hem in laeghe ghegheven ghedeurende de huere van Pieter van Neufville naer tbevynght vanden pachtbrief xxxviij pond parisis by jaere
Aldus ghedaen ontvut ende onterft by den bailliu byde raede van justitie present Jan Fobert Andries Rebaut burghmeesters Nicolais vande doene ende Jacques Wyts, vervanghende Franchois Kerne, schepenen den xxiij october 1620

24 oktober 1620 – Cartularium Sint Bertin – Grondruil met de abt

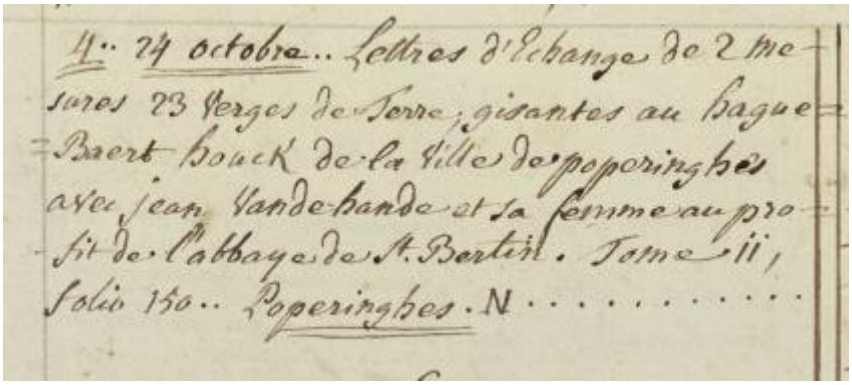
4.. 24 octobre.. Lettres d'Echange de 2 me-
sures 23 Verges de Terre, gisantes au Bague-
-Baert Bouck de la Ville de Popperinghes
avec Jean Vande-Bande et sa femme au pro-
fit de l'abbaye de St. Bertin. Tome ii,
folio 150.. Popperinghes. N.....

26 oktober 1620 – Verpachting van de stederechten - SAP 435 - folio 59

Verpachtynghe van diversche stederechten voor een jaer innegende xviij octobre 1620 ende expirerende ten ghelycke d&aghe int jer 1621
- ghedaen den xxvj octobre 1620

Den pacht vande calcyde es ghebleven up Mauris Ghys als laetste vverhoogher ende mynst biedende voo de somme van - iiijjxx pnd parisis

Den pacht vnden ghebranden wyn es ghebleven als voren by Jaecques Buus voor de somme van - jc iiij pond parisis

Den pacht vande assyse up de azyn es ghebleven als vooren up Jaecques Steven voor de somme van Liij pond
Den pacht vande assyse upt seysere , meeyken ende clarette es ghebleven up Jaspar Verschote voor de somme van xiiij pond x schele parisis

26 oktober 1620 – Jan Mazeman mag graan ophalen voor de Pottestraatmolen – Renten

Scavoir faisons que ce jourdhuy – date de cestes – comparut par devant nous en persone Jean Mazeman lequel recongnit avoir prin de monseigneur le prelat de St. Bertin, seigneur de ceste dicte ville a ce present et acceptant e bon et loyal tiltre de ferme et louage le droit et povoir de chasser avant ceste ville et jurisdiction avecq bestes chevaulves et chariotz touttes sortes de grains et moulures et avecq iceulx les mener au molin basti au bout de la rue nommé au **Potterstraete** de ceste ville appertenant audict prendeur pour y este moulus et par expres les mener a maisons des mamans de la mesme ville et jurisdiction en la mesme manierre que de droict et ppredeminence appertenant aucht seinuer prelat procatuement peurent sans les mouvers et fermers des molins a luy appertenans: parmy et moyenant ay ledcit prendeur pour

tenu de payer au mandat seigneur son commis ou rechendeur la somme de trente florins par an et ce pour un temps et terme de noeuf ans contunels et ensuivans l'an à laultre dont le premier an et payement eschevi le premier jour de mais seize cents vingt et deux et aussy d'an en an et de payement en payement lesdicts noeyf ans durans promenant tcelluy prendeur de donner bonne et souffisante caution pour ledict rendaige dannuel et ce au en depend ou contentement dudict seigneur prelat touttes et quantessons au il en fera requis consentant icelluy prendeur deste conemne au contenu de ces presentes et icelles estre jugees executoires souvant ayvoy nous bourghmaites soubscript lavons en ce condemne et juge ces presente executoires a la charge de sa persone et tous ses biens presens et futurs en tesmoin de quoy etc.
Actum present Jean Fobert et Andrien Rebault bourghmaire le xxvjde d'octobre 1620

26 oktober 1620 – De huidevetterij in de Leverstraat – Halmen – SAP 367

Ten hamdaeghe xxvj 9bre 1620

Cornelis Pyerens de jonghe
heift ghecocht jeghens zynen vadere **Cornelis Pyerens doude** ende jeghens jonckvrauwe **Mary Zannequin** zyne huusvrauwe - moeder vande voornoemde Cornelis
de elf deelen van sesthien van een huuse ende stallynghen metghaders ghelycke elf deelen vand erfve staende ende ligghende in de **Leverstraete** deser stede van Poperynghe ghemeene ende onverdeelt met jonckvrauwe **Jossyn Zannequin filia meester Jan Zannequin** ende kynderen van Franchoys Kerne metghaders ht gheheele ambacht vande huvettery – eenen haeckpidt, eenen dobblene muer, plackyet, turf pitken ende
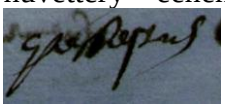
ende voorts generalen dat het voornoemde ambacht angaet ende dit al voor x schele te godspennynck,
iiij pond parisis voor de kercke van Ste Bertens
ende van principalen coope een hondert vier mael twyntich sesthien ponden grooten vlamsch te betaelen de voorscrheven somme met een hondert pont grooten ghereet met de halm
ende de resterende vier mael twntich sesthien ponden grooten
zal hy cooper behouden rentewijs midts dat voornoemde jaerlickx te betalen zes ponden grooten
twelcke hy ghehouden werdt te besetten ende hypothequeren tallen tyden als zynen voornoemde vader belyefven ende goet dyncken zal –
tvoornoemde goedt wesende zuuver ende onbelast ghezondert tsheeren lantschult
ende oock in gheen huere an yemant verbonden
actum ut supra

SAP121a - processen nummer 17
Jacques Stevens versus Vincent Roens
5 november 1620 – De pachter van de graanmaat – het korenhuis
intendit omme Jacques Steven als pachter vande maete, heescher
jeghens ende tenaalste van Vincent Roens, verweerder
voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe.

Inden eersten exhibeert den voornoemde heescher zynen pachtbrief waerby zyne quaeliteyt es blyckende.

Beliefve voorts uwe dede te hooren ende op eedt texamineren de ghemargineerde of zy niet en hebben ten distyncte stonden tzydert St. Jansmesse 1618 ghecocht jeghens den verweerder haevere ende andere graenen, naementlick by spynden, achtendeelen ende andere maeten ende of den verweerder de zelve graenen niet en heeft
ghemeten met zyne maeten.
Frans de Boeuf - Claise de huusvrauwe van Laureyns Morier - de huusvrauwe van Caerle Jacobs - de huusvrauwe van Nicolas Heyerman
Beliefve oock uwe edele t'examineren de ghemargineerden - Jacques Boone - Jan Verhaeghe - den ampman - of zy niet wel en weten dat de pachters van maeten in voorleden
tyden tot noch toe in possessie zyn gheweest van allen ouden tyden - te meten zoo in de graenmaerct als elders met alle soorte nvn maeten te weten
van spynden, upperwaerts ende nederwaert tot vierendeelen
ende halfve vierendeelen ende of de zelve pachters danof niet en hebben ghetrocken heuren recht. - verzouckende bydien de voornoemde
heescher dat deze verweerder hem zal expurgeren by eede upde quantireyt vande graenen by hem tzynen huuse ghemeten ende vutgheteert tzydert de
voorschreven sheeschers pacht.
midswlekcne den heescher concluderende tendeert alsby heessche met costen.

Oorcondtschap gheouden ude intendit ghedient by Jacques Steven heescher jeghens Vincent Roens verwerder den vde in december 1620 by Jan Fobert, burghmeester
Jan Folcke schepene
Jacques Boone, vettewarier van zynen neyrynghe, oudt xlj jaeren ofte daerontrent, oorconde ghedachvaert ende gheexamineert upden
voornoemde intendit, zecht ene affirmeert by eede dat hy ghedient heeft den tydt van zes ofte zeven jaeren lanck gheduerende den pacht van tmeten vande
graenen binnen deser stede by naerpacht van Jacques van Reninghe - zegghende dat gheduerende den zelven tydt hy deposant in possessie is
gheweest upde marct vander stede te meten tgraen aldaer vercocht met maeten van ponden ende van daer upperwaert ende nederwaert tot vierendeeelen toe
tincluz ende raeckende de graenen die by eenighe inwoonende deser stede vercocht ofte ghecocht waeren thaerlieden huuse by voortvercoop,
brauwers ende graenruuders - de gonne zulcx doende ende hemliden daermede beneerende, waeren in costume metten deposant dies t'accoorderen nde volghende
de zulcke accoorden hem tvoorseide recht vande maete te batelen zonder dat hiemandt hem tzelve recht alsdan gheweighert heeft
sluytende daermede zyn depositie.

Christyne de huusvrauwe van Nicolas Heyerman, herberghier inden Wildeman deser stede - oudt lxj jaeren ofte daerontrent, oorconde ghedachvaert
ende gheexamineert als voren - affirmeert by eede dat zy deposant tsydert Sint Jnsmesse xvjc xviij ten diversche stonden havere ghecocht heeft
ende doen coopen ende haerlieden by haeren dienstmaerte door den verweerder ghemeten by spynden ende achtendeelen tzynen eighen huyse niet wetende
of de zelve maeten hem verweerder toebehoorden ofte niet
suytende daermede haer depositie

Claeyse de huusvrauwe van Laureins Nomen, voerman van zynen style, oudt lv jaeren ofte daerontrent, ghedachvaert ende gheexamneert als

vooren ende namentlick upt tinhoudt vande tweeden ertickel vanden voornoemde intendit zecht ende affirmeert bye ende dat zy deposante binnen twee
jaeren herrewaert emmers te mynste binnen onderhalf jaere waere ten diversche stonden haere heeft ghecocht jeghens Vindent Roens ende zyne huusvrauwe
die tzynen huyse ghemeten weeert in maeten van spynden ende achtendeelen niet wetende wwie de zelve maeten toubehoorende
sluytende etc.

Cathelyne de huysvraouwe van Chaerle Jacobs voerman, oudt xxx jaeren fote daerontrent ghedachvaert ende gheexamineert upt
voorseide tweeden artickel vn sheescher intendit affirmeert by ende dat zi binnen den tydt van twee jaeren herrewaert ten diversche stonden havere
ghecocht heeft jeghens Vincent Roens zyne huusvrauwe ende kynderen die tzynen huyse ghemeten waere in spynden ende achtendeeen - szonder te weten
van dat de zelve maeten toubehoroende
sluytende etc.

Frans de Boeuf, voerman van zynen style, oudt l jaeren ofte daerontrent, oorconde ghedachvaert ende gheexamineert als vooren, zecht ende
affirmeert by eede t'inhoudt vanden tweeden article vanden voorneodme sheeschers intendit idne vormen ende manieren waerachtich te
zyne zonder nochtan te weten wie de maeten toubehoorden daermede de havere by hem ghecocht ende sverweerders huyse ghemeten toubehoorden
sluytende, etc.

Jan vander Haeghe, wynckelier, oudt lx jaeren ofte daerontrent, ghedachvaert ene gheexamineert als vooren - affirmeert by eede wel te
weten dat de pachters vande maete vande graenen deser stede ghewone zyn idnen graenmaerct deeer stde te meten alderhande
graenen alsder vercocht, met maeten van spynden ende van dar nederwaerts tot den vierendeel van de spynt tincluze ende danof herlieden
recht ordre te ontfanghen twelcke hy inden zelve graenmarckt ten divesche stonden ende over langhen tyct altydts
continuelick heeft zien useren - Rakende dusance buuten de maerckt ende in patiqulieren huysen zecht danof niet te weeten.
sluytende etc.

den 19de december 1620
voor mine heeren burchmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe
Vincent Roens vernoughende van preuve mainteneert jeghens Jacques Stevens verweerder dat de insetene ende keurbroeders deser voorseide
stede van Poperinghe niet en zyn ghehouden te betalen trecht van tstrycken vande maeten, byden sheescher heesch vermelt, midts dat tvoorseide recht
eens betaelt es gheweest up de maerckt van tzelve graen - sustinerende
dat hy heescher zal contrarie betoghen ende de zelve keurbroeders tzelve recht schuldich te zyne.
ende oock al waert dat den heescher declareert waere wel ontfanghelick in zynen heesch - dat neen - en zal niet blycken dat den verweerder heeft graen
vercocht meer dan een jaere
Vraeghende

hem verweerder int inhoudt van sheescher pachtbrief luydende den spreker van rasiere half rasiere ende spynd ende niet
nederwaerts ende daermede de zelve keurbroeders ende insetene te moghen ontgaen int cas van comdempnatie
Midswelcken etc.

29 januari 1621
Salvatien omme Jacques Steven heescher jeghens ende ten laste van Vicnent Roens verweerder voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen
der stede van Poperinghe
inden eersten ghevracht hem dheescher in zynen itendit ende productie vande oorconden by hem tzynder itnerntie beleet, betrauwende dat zyn
goet fondament sverweerders last suffisisantelick daerby ghebleken es.
Zonder dat den verwerder proffyteren mach , ja te willen insfereren dat de maete van de graenen by hem by maeten vercocht zouden
te vooren betaelt gheweest hebben ter maerct ende bydien dat de zelve andermael vercocht zynde gheen recht van maten suject zouden wesen
twelcke allessins belachelick es.
vutterdien dat claerlyck ghezeyt wordt in sheescher conditien van de pacht vande graenen, dt alle graenen ghelevert by maete schuldich zyn
trecht van dien, zoo notoir es ende tot noch toe gheobserveert.
versouckende by dien dheescher dat den verweerder hem zal expurgeren by eede upde quantiteyt vande graenen by hem vercocht
ende by maete ghelevert tsydert den pacht van de heescher, zonder sheeschers wet ofte by faute van dien dat den zelven verweerder
ghecondemneert worty in sheeschers heesch, fynen ende conclusien,
Mids welcken etc.

27 februari 1621
Salvatien omme Vincent Roens verweerder jeghens Jacques Steven heescher, voor ulieden myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van
Poperinghe
alder eerst dietn ghenoteert te zyne dat den heescher hem is vanteerende van zynen pachtbrief overgheleyt thebben ten heove
ende by dien blycken zal sheescher quaeliteyt de welcken men niet en is ghevanden ter greffie ende over zulcx den heescher verhult zyne ghedienden
met leughens ende onwarachitich vutghevende.
sustineerden den verweerder dat dheescher de voorseide pachtbrief overlegghen zal ofte copie van dien autentycq al danof inspectie ghehadt thebben
breederlick te moghen de zeke instuneren.
Hoe wel de zelve pachtbrief paer trnseman gheleest is gheweest inde camere voor ulieden edele ende lichtlyck int hooren lesen den verweerder
ghemerckt heeft dat de zelve pachtbiref claerlick spreeckt ende bewyst te betaelen van trecyt van tmeten van graenen , alleenelick en is van
rqsieren, hale rasieren ende spinden ende niet van daer nederwaert.
commende op ij artickle van sheescher intendit idne welcke hy heescher hem ghedrecht zoo vermelt is by zyne salvatien - zeght dat aenghaende
de depositie van de oorconden niet en can opereren ten proffycte van heescher - cutterdien dat zy ignoreren dat de zelve spindt met de welcke

den verweerder ghemeten heeft ofte zyne huusvrauwe ende kynderen, den heescher toebehoorde ende hemlieden ontkennelick was, dat trecht vande
zelve maete betaelt was aende heescher zyn huusvrauwe ofte jonckwyf, zoo dicwils als de zelve maete wederomme ten huuse vande heescher
by sverweerder kynderen ghedraeghen was - ghelyck wel den heescher zyn huusvrauwe ofte jonckwyf ghenouch kennelick is.
Segghende voorts niet schuldich te zyne den eet te presteeren ofte doen, over de graenen tzynder huuse vercocht ende ghemeten by achtendeelen
oft hale, mits den heescher nit gherecht en is tzelve te verheeschen zoot blycken zal by sheecher pachtbrief ende off noch ander ware dat nnen,
den verweerder verclaert ende sustineert wel ghefondeert te zyne dat trecht vande metynghe eens betaelt zynde andermael niet ghehouden zyn te
betalen.
Want den verwerder neemt eensdeel tzynder proyffyte de depositien van Jacques Boone by de welcke is ghezzeyt trecht een betaelt ofte
daccoord wesende met de voorrtsvercoopers - daermede te onstaen , want hy heescher daer af eens betaelt is gheweest inde marckt.
Systineerden den verwerder daermede souffissantlick ghesolveert thebben dheescherss voorgaende ghedienden ghenouch omme sheescher verclaert
te zyne niet onfanghelyck in zynen heesch, fynen ende conclusien mae ter contrarie ghecondemneert te zynen inde costen vande justantie.
Mids welcken.

13 juni 1622
Burghmeesters ende schpenen voor recht tee doene admitteren den heescher tot preuve ende verificatie van zynlieden ghepretendeerden rechte
ende den verwerder ter contrarie dyncket hem goet ende daernaer recht
actum den xiiij juny 1622

8 – 9 november – Slag op de witte berg te Praag – Claude De Clerck

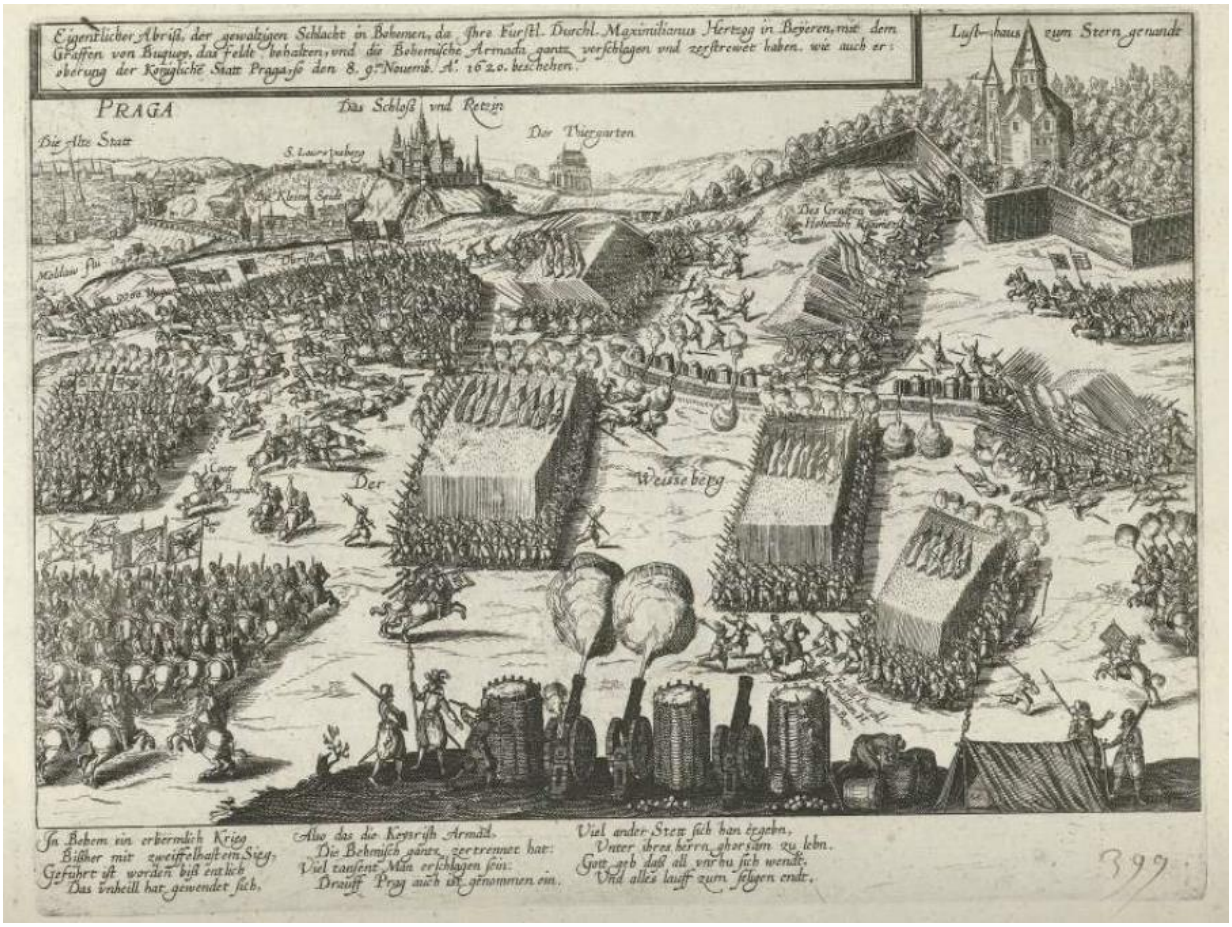

Liedeken van 't innemen van Praghe, als de vieringhe t' Ypre is gheschiet, 1620.

[*Christi ghem*]eente looft den Heere,
[*doet*] hem eere
[*om*] sijn onghemeten goet,
[*'t w*]elck hy tot de ketters schade,
[*uu*]t ghenade,
[*ae*]n zijn Christen kercke doet.

Zoomen nu can claer vernemen
uut Bohemen,
dat daer zijn rechtverdicheydt,
op die van hem zijn gheweken
is ghebleken
en zijn hulp ons geest bereydt.

Uut de groote stadt van Praghen
ziet men jaghen,

deur ons krijghers groote kracht,
al de kettersche dienaren,
die daer waren
van den boosen voortghebracht.

Wilt dan beven en u schamen,
ketters t' samen,
dat ghy teghen ons vergaert;
merkt, dat Godt de Romsche moeder,
als behoeder,
altijdts voorstaet en bewaerdt.

Romt ghy, dat wy moesten vlieden
voor ulieden
eenen tijdt, dat is ghedaen;
Godt heeft om ons groote sonden
u ghesonden,
als een roede om ons te slaen.

Maer zijn toorn is al verdwenen,
en verschenen
is op ons zijn hulpe groot,
waer mê dat wy winnen steden,
[*door*] ghebeden,
[*die w*]y deden inden noot.

Dinckt nu, dat hy sal met schanden
gaen verbranden
zijne roede, 't welck ghy zijt,
zoo ghy hem noch wilt verdrijven,
ende blijven
ongheloovich t' aller tijdt.

Ziet ghy niet, dat al u saken
niet en maken
dan u landen vol gheschil;
laet dit roepen en u leeren
om te keeren,
daer men woont in vrede stil.

Laet oock u hooverdich rommen,
wilt al kommen
om te leven naer het woordt;
wilt Godt en den keyser gheven,
al u leven,
alles wat hem toebehoort.

Laet den Palatijn al duchten,
vreesigh vluchten,
want zijn macht nu is gheschent;
die Godts kercke teghen strijden
en benijden,
krijghen zulck een schandigh eyndt.

Want haer vorsten zijn te machtigh;
zijt ghedachtigh
 hoe Bohemen is ghesteldt;
die ghy konyngh had vercoren,
heeft verloren

Praghen, t' hoofdt, landt, slach en veldt.
Dit doet ons den geest verlichten
ende dichten
over 't winnen, een nieu liedt,
van ons *Lichtgheladen* zinnen,
't Ypre binnen,
als de vieringh es gheschiet.

Spotprent op Frederik van Bohemen

9 november 1620 – De kinderen Waterleet – Halmen – SAP 367

Ten halmdaeghe ix novembre 1620

Clays Boonstraete heift vercocht by verhooghynghe jeghens **Cristiaen, Antheunis, Roberdyne, Jacquemyne de kynderen van jan van Waterleet**
zynde de voornoemde Antheunes, Roberdyne? Jacquemyne als heden voor tpasseren van desen ghestelt thaerliEden selfs –
de vier deelen van thien int huus ende erfve daer den cooper
Jeghenwoordelick woonachtich is staende opden Overdam der voorseise stede –
commende van vooren te noortzyde vande straete –
achterwaert tot anden grondt van Guillis Clynckemaille
ende tusschen de huusen van Pieter de Dammere ende Jan Zanekin ghelast de voroseide ghecochte party van goeden in Overdamsche schult
ende voorts in zyn advenant van een erfvelicke losrente van xij pond parisis by jaere
den pennynck xvjde
ten proffyte van Joos Seij
dannof dachterstellynghen betaelt worden byden cooper
Tsynen laste ende dit omme te godspennyngh vj schele parisis
Te lyfcoope xvj pond pairis
ende van principale coope omme de somme van zessenderich ponden grooten de voorschrevne partye van goeden
boven eenen dobbelen ducaet ten proffytte vande vercopere voor een hoedt
ende boven de voorschreven condytien ende lasten metghaders boven recht van erfven ende onterfven te betalen de voroschreven somme ghereet mette erfveisse
Ghehalmpt als boven

Intendit omme de huusvrauwe van Caerle Baert zoo zy betrocken is verweereghe jeghens den bailliu causa officy heescher voor myne heeren
burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe

Inden eersten omme uwe edele t'informeren van de zacke subjecte is warachtich dat dheescher de verweereghe betrocken heeft in de boete van ijc guldenen

met 't verbod van haere brauwerije ende suspentie van haer neiringhe ter causen dat de verweereghe zoude hebben laeten volghen twee tonnen biers an
Jan Teghele om ghesleten te zyne tsynder bruloft - zoo dheescherzeyde - zonder billet vande thresorier deser stede.
Waerjeghens de verweereghe ten antwoordende heeft gheseyt ende in faute gheleyt dat den voornoemde Teghele corts voor ommeganck laetsleden ghecommen
es sverweerders huuse vraeghende an de verweerghe om twee tonnen biers, te wten deen tonne biers omme t slyten tzynen huuse ten voorseide ommegangsdaeghe
ende daernaer in deel jeghens zyne kynderen
ende de tweede in zyn bruloft.
Ende dat gheseyt heeft ande voroseide Techele hem noodich te zyne deelachtich van voor de voorseide tijde tonne biers, billet vande tthresorier der
voorseide stede.
condorm voorgaande verklaringen

Getuigen
Frans Tavernier landsman, oudt 46 jaeren ofte daerontrent, ooorconde ghedachvaert ende gheexamineert upden voornoemde itnendit zecht ende affirmeert
by eede van t'inhoudt vanden voorseiden intendit

dat Jan Techele thuys commende met een tonne bier byden zlve intendit vermelt - jeghens hem deposant zeide dat hy den resorier niet thuys ghevonden en hadde
omme van hem billet te lichten ende dat hy gheweest hadde ten huyse van Cornelis Pierens d'oude alsddan voorschepene deser stede

1620 – De gemeente van **de zusters Penitenten** – Opdedrinck

Ten gevolge van de Godsdienstberoerten van de 16de eeuw vervallen, begon bij ’t ingaan der volgende eeuw te herleven.
Omtrent 1620 telde het klooster dat onder ’t bestuur stond van Marie Segon, 32 religieuzen die de naam van Grauwe of Grijze zusters droegen.
Het convent was ook niet van stoffelijken welstand beroofd, dewijl het ten jare 1614 een merkelijke lening aan ’t schependom der stad toestond.
Uit de rekening der stad Poperinge 1624 – 1625 blijkt immers dat Maria Segon 1536 ponden parisis aan de stad leende.
De zusters wijdden zich aan het oppassen van de zieken ten huize, aan het onderwijs van de jeugd en aan het verzorgen van krankzinnige dochters en vrouwen van hogere stad. Zij vervaardigden ook misbrood voor de parochiale kerken en juwelen voor de griffie van de stad.

28 november 1620

Intendit omme den bailliu causa officy heescher jeghens Jan Maseman de jonghe verweerder voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe
alvooren dheescher emploreert dordonantie vande iijde maerte 1618 ende ghepubliceert den xjde daernaer, anghaende het laeten volghen van bieren an weerden ende voor bruyloften up alhier ghecoteert A.
Jeghens dat den verweerder condrarie de voorschreven ordinantie ende zonder billet vande tresorier heeft laeten volghen an
Mahieu Coemelck in junio laetstleden twee tonnen groot bier jeghens de bruyloft van zyne dochtere blyuckt eensdeels vut verweerders efessie apud
acta vande xiiijde novmebris 1620 volghende het extraict ghecotteert B
Als by den verweerder aldaer ghekent zynde het laeten volghen vande voroseide twee tonnen biers by den voorseiden Coemelck zonder bylet.
B-Niet doende sverweerders ontlastynghe dat hy daerby vought de voorseide twee tonnen biers byden voornoemde Coemelck inneghedaen thebben
gheweest omme ghesleten te zyne ten ommeghanghe mits danof ter weereld gheen apparentie en is maer dit te houden voor eene flauwe excuse
ende ghefabriquierde pretext.
Want den verweerder nemmermeer proberen en zal dat den voornoepde Coemelck oynt ghewone is gheweet jeghens den ommeghanck op andere jaeren, zoo
groote quantiteyt van biere inneghedaen te hebben.
Ten derden midts dat de voornoemde dochtere ten tyden van het indçen vande voroseide twee tonnen bier de burydt was, ende dat overzulcx den
voorschreven Coemelck boven de zelve twee tonnen jehgens haere burylodt noch inneghedaen hadde zes tonnen bier volghende het extracit vuten boeck vande
tresorier ghecotteert C.
Ende in teecken dat de voorseide tonnen waeren inneghedaen omme de voorschreven buyloft hebben de zelve by sententie van pyne heeren sheescher proffyte
ende naerdeele vande voornoemde Coemelck opden iiij july laetsleden verclaerst gheweest zynde ghebeurt ende gheconfisqiert conforme dacte

hier bhecotteertt D.
Tot versterckynghe van wlecke preuve es te noteren dat alzoo dheescher vuten huuse vande voornoemde Coemelck hadden ghehaelt de voroseide twee
tonnen innegheddaen zonder bylet opde candeeldach van voorseide bruyloft, den zelven Coemelck sdaeghs daernaer inneghedaen heeft omme de
voorseide bruyloft, twee andere tonnen bier ende tsanderdaechs noch een andere tonne al blyckende by ander extraict vuten bouck vande voornoemde
tresorier hier ghecotteert E.
inder voughen dat iinde voorneomde buryloft zyn ghesleten gheeest den nombre van neghen tonnen bier.
Waerby niet en es te presumeren dat den voornoemde Coemelck anden verweerder zoude hebben verclaest de voorschreven twee tonnen
inne ghedaen zonder bylet gheweet te zyne jeghens zyne slete vande ommeghanck, noch oock dat den verwe'erder met apparentie van waerheyt
zulcx zoude hebben connen gheloven, boven dimpertenentie van dien.
Mids welcken etc.

Bijlage A
Extraict vut zeker statuut ghemaeckt by baillue, burhgmeesters, schepenen ende raeden der stede van Poperynghe upden iijde maerte xvjc xviij
ende ghepubliceert den vuden der zelver mandt waerinne onder anderen staet tnaervolghende:
Verbieddende oock alle weerden, weerdinnen ende andere hemlieden beneerende met bier te venten in cannen, eenighebieren te lichten vut de brauweryen, ten zy hebbende
daertoe alvooren ghelicht billet vanden voornomden tresorier, twelcke zy voor 'tlichten vande zelve bhieren vut de braueryen zullen leveren in
handen vande ghezwooren bierwerckers up ghelycke boete van twee hondert ponden parsiis ende tverbodt van haerlieden heerberghe voor ee ntydt van eenen jaere,
ende de verbeurte vande zelve biere zoo oock gheene brauwers ofte brauweghen noch oock haerlieden knaepen, jonckwyven ofte dandere wesende
thaerlieden dienste, en zullen moghen eenighe bieren laeten lichten vut haerleiden huusen ofte brauerijen voor weerden fote weerdinnen, tappers
ofte tappeghen ter vente, noch oock tot behoufvean eenighe buuloften tzy damen inde zelve ghifte ontfanght ofte niet, dan ziende de billetten vande
tresorier in handen vane bierwerckers op ghelycke boete van ij c ppond parisis ende verbodt van haerlieden neerynghe voor den tydt als vooren
ende dat boven dien ghedeurende de zelve tydt niemandt en zal mgoehn brauwen inde brauwerye daer zulcx gheschieden zal upde verbeurte vanden bieren aldar
ghebrauwen zynde ende indien de knaepen ofte ddienstboden vande zelve brauwers ofte brauweghen bevonden waeren de contrarie doende oock buuten de wete van
haerlieden meesters ofte vrauwen , tzelve niet jeghenstaende zullen de zelve meesters ende vrauwen daervooren responsable zyn ende vallen
inde boete ende verbeurte als vooren, behoudens shaerlieden regres upde zelve shaerlieden knaepen ende dienstboden zoo zy te raede werden ende zullen
de zelve knaepen ende deintboden daerenboen danof ghepuniert zyn zoomen bevynden zal te behooren.
ghecollationeert jeghens tvoorseide statuut gheregistreert ter greffie der voorseide stede ende hiermde bevonden accoordeerende by my
greffier der zelver stede Lottin. - 1620

B
Extraict vut trolle van proceduren ten boete onderhouden voor burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe
upden iiijde july 1620
Jan Maseman de jonghe jeghens den balliu causa officy heescher van de boete etc.

Inde register staet t'naervolghende - Winneroot hem preenteerden vor den verweerder kent tleveren ende lichten vande bieren zegghende dat de zelve
inneghedaen zyn omme ghesleten te zyne by Mahieu Coemelck ter ommeghanghe ende niet jeghens de bruyloft - actum 14 november 1620 - accordeert met
tvoorschreven rolle - toorconde Lottin 1620

C
Extraict vuten handtbouck van Jacques Baert tresorier der stede van Poperynghe inhoduende notitie vande bieren die de zelve stede schuldich
zyn te betaelen haere assysen ordinaire ende extraordinaire beghinnende xixde october 1619 waer inne staet tnaervolghende
den xxij juny
nr. iiij - Christiaen Kersteloot zes tonnen groot bier, drie Jacques Floor, drie Maseman
accordeert metten voornoemde handtboukc - toorconde Lottin.

D
Extraict vvuten handtbouck van Jacques Baert tresorier der stede van Poperynghe inhoudende noitie vanden bieren der zelver stede assysen schuldich
zynde beghinnende xix october 1620
den 2de july 1620
nr. 1 - Christiaen Kersteloot twee tonnen groot bie Jacaus Floor
den ijde july
nr. 1 - Christiaen Kersteloot een tonne grootbier Maseman
accordeert metten voorseide handtbouck - toorconde Lottin. 1620

E
De zaecke dienden voor burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe tusschen den bailliu der zelver stede causa officy heesher
ter eenen zyde ende Mahieu Coemelck verwerede ter anderen, ende partien ten daeghe dienende in persone ghehoort ende den handtbouck vande
tresorier ghesien up dhet gheledt
burghmeesters ende schepenen voornoemd recht doende upden verzochte confiscatie vander twee tonnen bier in questien hebben de zelve verclaert
ende verclaeren by desen verbeurt ten proffyte vanden heescher stellende den zelve heescher gheheel ten laste vnden zelve verwerder
tot recouvre vande boete by hem gheheischt metgaders ten laste vande brauwere de zelve tonnen vut zynen huyse ene brauwerie hebbende laeten
gaen zoo hy te raede wert
actum ten camere den iijde july 1620 - Lottin

19 december 1620
Intendit omme Jan Mazeman de jonghe verweerder jeghens den bailliu causa officy heescher voor myne heeren burghmeesters ende schepenen
der stede van Poperynghe.

j
Omme byden voornoemde verwerder te doen zyne contrarie preuve daertoe hy bby uwe edele gheadmitteert is, secht den voornoemde verweerder
in faicte ende es warachtich
dt Mahieu Coemelck corts voor ommeganck laetsleden ghecommen es tsverweerders huuse vraghen om vijf tonnen biers danof
de drye zouden wesen om het bruuloftfestyn van zyne dochter de welcke ondertrauwe ghedaen was met Christiaen Kestelooot
ende de resterende twee tonnen omme ghesleten te wesen in zyn menaige ghedeuerende de voorseide ommeganckweke.
ij
Welcke voorseide vijf tonnen den verweerder ande voorseide Coemelc heeft ghelaeten volghen te weten de drye tonnen met billet
vande stede ende de voorseide resterende twee tonnen zonder billet vande stede ende danof den voornoemde Coemelck gheen
billet vande stederechte schuldich en was te lichten.
Tot verifficatie welcke voorschreven artickelen bleifve uwe edele te hooren ende up eedt t'examineren de ghemarghienerden of
de zelve niet warachtich en zyn.
Mahieu Coemelck, Jacob van Caeyseele - Christaien Keteloot - de huusvrauwe van Mahieu Coemelck.
iiij
Of de ghemargineerde - huusvrauwe van Mahieu Coemelck - of haere nman haer niet en heeft verclaert dat sy de vorseide twee tonnen biers
inghedaen hhadde n te slyten in zyn menaige.
versouckende voorts den vooseide verweerder dat dheescher odner eedt de calumni zal responderen of hy de voorseide twee tonnen biers
ghedeurnde tvoorseide bruloftfestyn niet en heeft ghevonden ligghende alleen in zyne meckamer ende de gonne ghebruuct ende ghesleten
in tvoorseide bruloftfestyn in eene ander camer.
v
Waerby de intentie vande voornoemde Coemelck te weten vande voorseide twee tonnen biers te bewaeren ende slutten zoo voorseit es
ghenouch es blyckende.
mids welcken den verweerder concluderende tendeeert ten fyne dat dheescher by ulieden heeren sententie diffinityfve ende over recht
ghewyst ene verclaerst wert sverweerders laste in zyne heesch, fynen ende concludisen te zyne niet ontfanhelick ende den verweerder
danof absolverende ghecondmeneert wert in de costen van de processe ter tauatie, improatie ende protestatie naer style.

Enqueste indiciele ghehouden ten beleede ende upde intendit van Jan Maseman de jonghe verweerder jeghens den bailliu causa officy heescher
ten boete upden xix de decmebris 1620 by Andries Rabault, burghmeester Piter van Dale ende Cornelis Pierens de jonghe, schepenen.

Mahieu Coemelck, landsman, oudt lxij jaeren ofte daerontrent, oorconde ghedachvaert ende gheexamineert upde voornoemde intendit zecht tuucht,
affirmeert by eede dat hy onlancx voor de ommeganck deser stede letsleden ghecommen zynde ten huyse vanden voornoemde Maseman, verweerder

ende hem thuys vyndende jeghens hem zeide dat hy vijf tonnen groot bier van doene hadde danof de drie hem dienen zouden ter tfestyn vande bruyloft van
zyne dochtere ende de twee andere omme ghesleten te zyne in zyn menaige gheduerende d'ommeghanck weke deser stde twelcke
ghebeurde ontrent thien daeghen voor den ommega-hanck welcke fy tonnen den zelve verweerder heeft den voornoemden Coemelck laten volghen de drie
die hy zeide jeghens tvoorseide festyn up billiet vanden tresorier ende de twee ander zonder billet - latende den depsoant hetm voornoemd
staen dat hy daertoe gheen billet van doene en hadde
sluythende daermede zynen depositie.

Jacob van Caiseele temmerman van zynen style, oudt xxxiij jaeren ofte daerontrent, oorconde ghedachvaéert ende gheexamineert als vooren - affirmeert by eede dat
hy zynde ten huyse vanden verweerder - twee zoo drie daeghen voor den bruyloffeeste vande dochtere vanden voornoemde Coemelck ende ontrent
x daghen voor de ommeganck deser stede letsleden aldaer vont de zelve Coemelck, den welcken zeide dat hy met eenen zoude indoen tbier hem dienende tot
den ommeganck - neit wetende hoe eele tonnen bier dat hy ut de zelve brauwerye ghelicht heeft ende anders vande zaecke niet wetende up als
ghevracht - sluyt zyne depositie.

Christiaen Kesteloot landsman, oudt 26 jaeren ofte daerontrent, oorconde, ghedachbaert ende gheexamineert als vooren - tuicht ende affirmeert
by eede dat hy depsoant ten daeghe voornoemde was met Mahieu Coemelck ten huyse ende brauwerie van jan Mazeman verwereder daer den zelve
Coemelck lichte ten zelve daeghe ut e zelve brauwerye drie tonnen groot bier omme ghesetten te zynen int bruyloffeeste van zyne dochtere ende
vanden deposant danof den deposant ghehaelt hadde billiet vanden tresorier daertoe dienende - zecht voorts dat hy niet en heerft present gheweest
daer de twee ander tonnen vut de zelve brauwerye ghelicht zyn gheeest - hoorde nietmin den voornoemden Coemelck zegghen ten voornoemde daeghe
teghens den verweerder dat hy noch twee tonnen groot bier haelen zoude voor zyn ommeghanck bier - zegghende ick moet bier hebben jeghens
den ommeghanck ende niet reeder wetende, sluyt zyne depositie.

Fancyn de huusvrauwe van Mhaie Coemelck voornoemde, oudt lvj jaeren ofte daerontrent, oorconde, ghedachvaert ende gheexamineert upt iiijde artikcle vande
voorneomde intendit, zecht ende affirmeert by eede dat als haeren voornoemde man de twee voornomde laetste tonnen bier met paarden ende waghene thuys beweechde edne in dede, de zelve haeren man haer zeide ende te kennen gaf, dat
hy de zelve inne dede omme ghesleten te zyne in zyn menaige idne anstaende ommeganckweek.
sluytende daermede haere depositie.

30 janauri 1621
Reprochen end contradictien omme de bailliu causa officy heescher jeghens ende ten laste van Jan maseman de jonghe verwerder voor mijne heeren
burgmeesters ende schepenen der stede van Poperinghen.
Alvooren den heescher employeert de reprochen ende contracitein van rechte.

Sonder dat den verweerder oock eenighe contrarie preuve ghedaen heeft mette productie van Mahieu Coemelck ende sijne huusvrauwe met&aders Jacob
van Caseele ende Chrsitiaen N_Kesteloot.
Ghemerkct sij lieden deposeren in proprian exomerationeren facti daeromme den here de vornomden Mahieu Coemelck alhier in eene ander isntantie
betrocken heeft.
Zynde de vornomde Jacob van Caseele ende Chrisiaen Kesteloot beede de schoonsonen vanden vornomden Mahieu Coemelck ende alsoo inhabil, propter afbinitatem omme
nde voornomde saecke te deposeren.
Hoe wel dat het verclaers vanden vornomden Coemelck niet suffissant syn, omme alsoo te maecken illusoire de dispositie vnde vornomde statuuten
die ghemaeckt syn tot het onderhouden vande politie vande ghemeente.
Mids welcken etc.

3 februari 1621
Contracicien omme Jan Maseman de jonghe verweerder, jeghens den bailly causa officy heescher
voor mijne heeren burgmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe.

Inden eersten emplyeert den voornoemde verweerder de qualiteyt van recht militerende int faict van contradicien.
Hiertoe dienende dat den verwerde niet en heeft ghecontraveniert tstatuut deser stede vande ijde maerte 1618 by tlaten volghen vande twee tonnen
biers in questien, de welcke Mahieu Coemelcfk inneghedaen heeft omme tzynen huuse ghedeurnde de ommeganckweke ghesleten te zyne, ende niet
ter bruyloft ban de voroseide Cornelies dochter, zoo by de oorcodne byden verweerder gheproduceert gebleken es. Te noteren zynde dat al eist
zoo dat den voornoemde Coemelck niet en es ghewoone jeghens den ommeganck deser stede inne t doen twee tonnen biers,
dat den zelve Coemelck te meer bier inneghedaen heeft omme ghedeurende de selve ommeganckweke te houden de weerfeeste van zyne dochter de welcke
corts daerbooren ghehuwet was zonder dat dheescher proffyteren mach de sententie by hem ten laste vande voronoemde Coemelck vercreghen
de welcke gheenssins desen verweerder annegaet.

Daermede en can de verweerder niet bejeghenen dat den voornoemde Coemelck de derden dach vande bruloft inghedaen heeft twee tonnen biers
ende dat daervutte te collgeren zoude wesen,d at de twee tonnen biers in questien inghedaen, zouden gheweest hebben omme de voorseide
bruloft, danof tcontrarie by sverwerders preuve ghelbeken es.
Salverende den verweerder tsurplus vande redenen by sheescher inventaris ghedreghen met loochenynghe, impertinentie ende non admissie.
mids welcken etc.